

Kommunledningsförvaltning

Samrådsredogörelse

Älmhults översiktsplan

Ärendenummer KS 2021/208

Samrådsredogörelse

Älmhults översiktsplan

Ärendenummer KS 2021/208

Innehåll

Inledning.....	4
Vad är en samrådsredogörelse?.....	4
Sammanfattning av förändringar	4
Inkomna synpunkter	6
Myndigheter	6
Länsstyrelsen.....	6
Lantmäteriet.....	20
Kulturparken Småland.....	20
Miljö- och byggnämnden	21
Tingsryds kommun	22
Hässleholms kommun	23
Ljungby kommun.....	24
Markaryds kommun	26
Olofströms kommun	26
Osby kommun	26
Region Kronoberg.....	27
Region Skåne	29
Skogsstyrelsen.....	30
Svenska Kraftnät.....	31
Trafikverket	35
Skanova	38
SSAM	38
Kultur- och fritidsnämnden	41
Socialnämnden.....	41
Politiska partier	41
Centerpartiet.....	41
Socialdemokraterna	45
Moderaterna	50
Föreningar	52
LRF	53
Diö samhällsföreningen.....	54
Naturskyddsföreningen.....	56
Privatpersoner.....	60
Bengt Eric Ericsson	60
Christel Lindholm	62
Helena Bertilsson	62
Styrbjörn Östberg.....	62

Thomas Johansson	63
Ann-Christine Hallström	64

Inledning

Under senare delen av våren 2024 var samrådsförslaget till ny översiktsplan tillgängligt för att ta del av och att lämna synpunkter på översiktsplanen.

Älmhults kommun vill rikta ett stort tack alla som har tagit sig tid och energi att komma med förslag, förbättringar och förändringar.

Vad är en samrådsredogörelse?

Under samrådet finns förslaget till ny översiktsplan tillgänglig för att förbättra beslutsunderlaget och ge möjlighet till insyn och påverkan. Samrådet sker med kommuninvånare, myndigheter, organisationer, grannkommuner och företag. Alla synpunkter som inkom har sammanställts i den här samrådsredogörelse och även ett kortare svar ges till alla som lämnat synpunkter. Vissa delar av ett yttrande kan omfatta områden som inte direkt är kopplat till översiktsplanen och då hanteras de vid sidan om processen med översiktsplanen.

Sammanfattning av förändringar

- I utvecklingsinriktningen utgör Diö, Liatorp och Eneyrda ett landsbygdscentrum.
- Häradsbäck och Bråthult utgör inte längre ett landsbygdscentrum på grund av relativt stora avstånd. Dessa utgör en landsbygdsnod. Däremot understryks vikten av F – 6-skola i den östra delen av kommunen.
- I Älmhults tätort har bebyggelsen i den sydvästra delen av sjön Möckeln i förändrats något utifrån förutsättningar inklusive ett område som låg nära Hökhults naturreservat.
- Större delarna av Sällebo och Almedal föreslås inte längre som område för bostadsområden.
- Ett område för industri- och verksamhetsområde har tagits bort i närheten av ridskolan då dessa nyttjas som betesmark.
- Stenaområde pekas inte längre ut som omvandlingsområde utan utgör industri- och verksamhet.
- En buffertzonen mot den södra kommungränsen när det gäller industri- och verksamhetsområde har lagts till.
- Under respektive ort har ett avsnitt om särskilda kvaliteter att bevara och utveckla lagts till.
- I Liatorp har området söder om samhällets tagits bort och utgör grönområde och friluftsliv.
- Ett särskilt kapitel kring mellankommunal och regionala förhållanden kompletterats i översiktsplanen.
- Området kulturmiljö har kompletterats och förtydligats.
- Beskrivningar kring areella näringar, byggande på jordbruksmark, har utvecklats.
- Området teknisk försörjning har utvecklats.
- Området miljö, hälsa och säkerhet har blivit utförligare, främst miljökvalitetsnormer för vatten.
- Riksintressen för natur- och kulturmiljövården har utvecklats med bland annat fler ställningstaganden.
- En hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram.

Inkomna synpunkter

Myndigheter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL) vid samråd om översiktsplan särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt. Lag (2020:76).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Sveriges geotekniska institut (SGI), Svenska Kraftnät, Post- och teleservice, Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen Skåne, Luftfartsverket samt Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom. Försvarsmakten har avstått från att yttra sig.

Nuvarande översiktsplan

Gällande översiktsplan antogs år 2016.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen uppfyller de flesta av kraven enligt 3 kap 5 § PBL. Några delar av planförslaget behöver kompletteras, förtydligas eller utvecklas. Det saknas bland annat redovisning av mark- och vattenanvändning för delar av kommunen.

Det finns förslag i översiktsplanen som strider mot värden i riksintresseområden för naturvård. Det behövs också generellt sett tydligare framgå hur kommunen avser att ta hänsyn till riksintressen.

Hur kommunen tänkt följa miljö kvalitetsnormer avseende vatten och luft behöver utvecklas.

Redovisningen av LIS-områden behöver utvecklas för att det ska vara möjligt för Länsstyrelsen att ta ställning till om de utpekade områdena är förenliga med gällande lagkrav.

Översiktsplanen saknar en redogörelse för frågor och intressen som kommunen bedömer kräver mellankommunal samordning och hur kommunen tänker att den ska ske.

Länsstyrelsen bedömer att kommunen behöver utveckla och komplettera planförslaget i vissa delar gällande människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL Riksintressen

På grund av att kartorna i översiktsplanen är separata är det svårt att utläsa om kommunens förslag till mark- och vattenanvändning kommer att påverka riksintressena. Det bör även förtydligas i texterna hur till exempel riksintressena berörs av planen i varje tätort och inte enbart i ett eget avsnitt om riksintressen.

Riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Kommunen ska analysera och redovisa påverkan på riksintressenas värden vid detaljplanering och hantering av bygglov. Översiktsplanens riktlinjer bör formuleras så att de utgör ett stöd för efterföljande beslut. Kulturmiljöer av riksintresse enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljön. Den geografiska avgränsningen för ett riksintresse är inte absolut. Förändringar i anslutning till riksintresset kan komma att påverka dess kulturhistoriska värde.

Älmhults kommun redovisar de fyra kulturmiljöerna av riksintresse som finns i kommunen tillsammans med andra riksintressen i avsnittet "Riksintressen" (sida 82 ff.). Under underrubriken "Ställningstaganden" redovisas hur kommunen avser att tillgodose riksintressena. Länken "Riksintressen med mera" på sidan 86 leder till startsidan för Länsstyrelsens GIS-karta som inte visar någon direkt information. Den informationen bör framgå direkt i översiktsplanen.

Inom Älmhults stadskärna (som en del av har pekats ut som en kulturmiljö av riksintresse samt kulturmiljö av länsintresse) har det lokaliserats så kallade "lucktomter" i översiktsplanen, som kan vara platser att utveckla. Det anges att förtätning i stadskärnan kan bli möjlig i form av omvandling och utveckling med utgångspunkt i stationssamhällets kulturhistoriska värden (riksintresset Älmhults stationssamhälle).

Det är positivt att kommunen vill stärka Älmhults identitet genom att ta tillvara och uppmärksamma de kulturhistoriska värdena i den byggda miljön. Länsstyrelsen anser dock att inom riksintressant stadsbebyggelse med stora kulturhistoriska värden krävs tydliga riktlinjer och strategier angående hur dessa platser kan utvecklas med hänsyn till dessa värden mer konkret.

Det är också lite svårt att koppla samman text med bilden bredvid på sidan 35. En numrering av dessa områden kanske hade medfört mer tydlighet. Platserna i kartan kan förslagsvis också kopplas till kommande kulturmiljöprogram för Älmhults tätort som är tänkt att inarbetas i planen under närmaste framtiden. Det skulle innebära att det blir lättare att lokalisera vilka kulturhistoriska värden man behöver ta hänsyn till, och på vilket sätt.

Länsstyrelsens revidering av kulturmiljöer av riksintresse

Det finns en gällande riksintressebeskrivning med motivering och uttryck för alla utpekade kulturmiljöer av riksintresse. Länsstyrelsen har tagit fram fördjupade riksintressebeskrivningar som förtydligar områdets karaktärsdrag och innehåller riktlinjer för bland annat hur skada kan undvikas samt hur miljön kan vårdas, stärkas och utvecklas. Brister i riksintressebeskrivningen och/eller

den geografiska avgränsningen återstår att hantera för områdena Höö och Råshult. Arbetet har försenats bland annat på grund av Riksantikvarieämbetets översyn av kriterierna för riksintressen för kulturmiljövården.

Två av de områden som Älmhults kommun pekar ut för landsbygdsutveckling (LIS-områden) berör riksintressena Råshult respektive Römningenområdet. Dessa områden identifierades ha prioriterat behov av översyn med hänsyn till potentiell målkonflikt med bostadsbyggande i samband med Länsstyrelsens riksintresseuppdrag 2021. Länsstyrelsen planerar att handlägga Råshult och Römningenområdet under 2024.

Behov av aktualisering av buffertzonen till världsarvsansökan

Riksintresset Råshult innehåller kulturresevatet Linnés Råshult, som också är en särskilt viktig plats för besöksnäringen i Älmhults kommun. Under underrubriken "Ställningstaganden" på sidan 64 nämns att arbetet med att utveckla Linnés Råshult till världsarv fortsätter. Länsstyrelsen påminner om att en godkänd världsarvsansökan innebär att en buffertzonen skapas kring Linnés Råshult. Kulturresevatet utökades 2019 och arbetet mellan kommunen och Länsstyrelsen med buffertzonen behöver aktualiseras.

Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § MB)

Naturvårdsverket har beslutat om ändring av vissa riksintressen för naturvård. Bland dessa finns (NRO07011) Möckelnområdet och (NRO07052) Helge å mellan Delary och Hallaböke. Uppdaterade kartor och värdebeskrivningar finns att hitta via planeringskatalogen.

I översiktsplanen har kommunen pekat ut området Norra Dihult i Diö för ändrad bebyggelse. Norra Dihult berör ett område med ädelövskog och har enligt Länsstyrelsens bedömning för stora naturvärden för att exploateras. Förslaget strider därmed mot riksintressevärdena.

Kommunen har också pekat ut ett område för besöksnäring och bostäder söder om Helge å i Hallaryd tätort vilket är inom riksintresset (NRO07052). Det behövs förtydligas hur kommunen avser att ta hänsyn till riksintresset vid utveckling av detta område.

Riksintresse för friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att riksintresset för friluftsliv tillgodoses.

Riksintresse för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

För utpekade riksintressen finns en funktionsbeskrivning som kan vara lämplig att redovisa i översiktsplanen. I översiktsplanen ska avväganden mellan eventuellt motstridiga intressen göras där kommunens ställningstaganden och de konsekvenser som planen kan tänkas få på riksintressenas funktion ska framgå.

Redovisningen av riksintressena för kommunikationer behöver justeras. Följande anläggningar är av riksintresse:

- Järnväg: Södra stambanan (befintlig)
- Järnväg: Älmhult-Olofström (befintlig), Sydostlänken (planerad och framtida)
- Järnväg: Älmhults godsbangård (anläggning för tjänst, befintlig)
- Järnväg: Älmhults kombiterminal (anläggning för tjänst, befintlig)
- Järnväg: Älmhult station (stödfunktion)
- Järnväg: Diö station (stödfunktion)
- Väg: Väg 15 (befintlig)
- Väg: Väg 23 (befintlig)

- Väg: Älmhults kombiterminal. Del av väg 600, Södra ringvägen, Terminalgatan och Containervägen. (befintlig)

Kommunen har benämnt stationerna i Älmhult och Diö som riksintressen för järnväg. Det stämmer men det kan tilläggas att stationer utmed järnväg av riksintresse utgör en stödjande funktion och ska av den anledningen räknas som riksintresse.

Trafikverket planerar för en ny järnvägsförbindelse mellan Älmhult och Blekinge, Sydostlänken. Projektet innebär bland annat att befintlig bana Olofströmsbanan (Älmhult-Olofström) elektrifieras och rustas upp samt ny järnvägssträckning mellan Olofström och Blekinge kustbana. Trafikverket och Kommunen har dialog gällande åtgärder i Älmhult kopplat till Sydostlänken.

Riksintressen enligt 4 kap. MB

I avsnittet "Riksintressen" nämns de Natura 2000 områden som finns i kommunen med ett efterföljande ställningstagande som är mer generellt. Däremot är områdena inte utpekade som Natura 2000 områden på kartorna i översiktsplanen. Kommunen behöver tydliggöra hur man tänker ta hänsyn till Natura 2000 värdena i förhållande till den mark- och vattenanvändning som föreslås i planen. Ett exempel där kommunen behöver förtydliga detta är det Natura 2000 område som finns i Bokhultet i Diö tätort som kommunen planerar att lyfta fram som besöksmål.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

Kommunen skriver att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Hur detta ska göras beskrivs inte mer än att "Dagvattenlösningar och dagvattensystem ska bidra till att förbättra vattenkvaliteten i recipienten och att miljö kvalitetsnormer kan uppnås". Det saknas också en redovisning av vilka vattenförekomster som berörs av översiktsplanen.

Kommunen bör redovisa vilka vattenförekomster, både ytvatten och grundvatten, som kan påverkas av planens genomförande och vilka normer som följs och inte följs idag. De bör också framgå av översiktsplanen om det är nödvändigt att åtgärder kopplat till fysisk planering genomförs för att normerna ska kunna nås. Älmhultsåsen, till exempel, har idag dålig kemisk status på grund av höga halter av klorid. Detta till följd av saltning av vägar samt utsläpp från industriområde. För att uppnå god status för Älmhultsåsen behövs det åtgärder för att minska utsläppen av klorid från dagvattnet.

Av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram framgår att kommunerna ska genomföra översiktsplanering på ett sådant sätt att det bidrar till att MKN ska kunna följas. Som stöd i arbetet att uppnå MKN har Vattenmyndigheterna tagit fram digitala åtgärdsunderlag. Nytt för 2024 är en Excelfil med riskbedömningar gällande bland annat fysisk planering. Denna kan laddas ned här: <https://www.vattenmyndigheterna.se/atgarder/digitala-atgardsunderlag.html>

I VISS (Vatteninformationssystem Sverige) finns förslag på åtgärder för olika vattenförekomster.

Luft

Kommunen bör planera på ett sätt som inte ökar koncentrationen av luftföroreningar där människor och särskilt barn vistas.

Den information som kommunen beskriver kring MKN luft i sin översiktsplan är inte aktuell. Det finns senare data med mätningar från Älmhult. Värdet för

PM10 var högre 2020 än 2016 och årsmedelvärdet som uppmättes i Älmhults urbana bakgrund var högst bland länets mätplatser 2020.

Årsmedelvärdet för de små partiklarna, PM2,5 överskred miljömålet 2020, men nådde inte över den nedre utvärderingströskeln. Om den nedre utvärderingströskeln överskrids, så ställs högre krav på kommunen att kontrollera luftkvaliteten.

Det finns att läsa mer på luftvårdsförbundets webb: Tätortsluftens kvalitet - Luftvårdsförbunden i sydost (luftvardsforbundet.se)

Det har varit problem i Älmhult med förhöjda halter av VOC (Volatile organic compounds), vilket föranledde särskilda mätningar december 2017-januari 2018. I resultatrapporten (Mätningar av VOC i Kronobergs län 2017/18, IVL, Nr U 5946, juni 2018) konstaterades att vid samtliga mätplatser låg medelvärdet av bensen för de tre veckorna under miljökvalitetsmålets precisering (miljömål). Utifrån jämförelse mellan årsmedelvärdet 2017 och periodmedelvärdet i Älmhult kan konstateras att det sannolikt inte föreligger någon risk för överskridanden av vare sig MKN, utvärderingströsklar eller miljömålet för bensen som årsmedelvärde i samverkansområdets kommuner.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kapitlet om LIS (Landsbygdsutveckling i strandnära läge) behöver överensstämja med lagstiftningen i 7 kap. 18 d § miljöbalken. LIS-bestämmelser gäller endast inom område som omfattas av strandskydd. Även för enstaka enbostadshus gäller att byggnaden ska vara placerad inom utpekade LIS-område för att LIS-skälen ska kunna användas. LIS-planen måste innehålla tydliga detaljkartor där det framgår vilka avgränsade områden som omfattas. Till varje område ska det finnas en beskrivning av områdets värden i relation till strandskyddets syfte. Områden som omfattas av naturreservat, Natura 2000, skogliga biotopskydd enligt 7 kap. miljöbalken bör inte ingå i LIS-områden. Därför behöver till exempel LIS-området runt Diö justeras.

Redovisningen av LIS-områdena behöver utvecklas inför granskningen för att det ska vara möjligt för Länsstyrelsen att ta ställning till om de utpekade områden är förenliga med gällande lagkrav.

Avseende ny bebyggelse vid sjön Möckeln i anslutning till Älmhult krävs särskilda skäl enligt 7 kap. miljöbalken för att få bygga inom strandskyddat område. Strandskyddet vid Möckeln är utvidgat till 200 meter på land. I översiktsplanen behöver det framgå vilka särskilda skäl som ska tillämpas samt motivering till det.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen saknar en redogörelse för frågor och intressen som kommunen bedömer kräver mellankommunal samordning och hur kommunen tänker att den ska ske. En sådan redogörelse behöver finnas med i översiktsplanen. Frågor där mellankommunal samordning kan vara av vikt är bland annat kommunikationer, MKN vatten, dricksvattenförsörjning, energiproduktion, grön infrastruktur, handel samt bostadsförsörjning.

Älmhults kommun gränsar i söder till Osby kommun, Skåne län. I Osby kommun finns riksintressena Tyingemossen (Natura 2000-område enligt 4 kap. 8 MB och 7 kap. 27 § MB), Myr norr Boalt (Riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB), Tyingemossen och Vakö myr (Riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB). Länsstyrelsen anser att det ska framgå vilka konsekvenser Älmhults kommuns översiktsplan har för varje riksintresse utifrån den utpekade mark- och vattenanvändningen.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion**Trafikbuller**

Det finns ett antal punkter kommunen har gjort ställningstagande kring vad gäller trafikbuller och vibrationer. I översiktsplanen bör kommunen visa var det finns bullerproblem. Förutom bullerutsatta områden kan även tysta områden tas upp. Med tydlighet kring var det finns en buller-problematik i översiktsplanen ges tidiga signaler om vilken markanvändning som är lämplig och var det krävs mer varsamhet eller särskilda åtgärder i detaljplaneringen. Om bullersituationen är komplicerad och det finns flera bullerkällor på en plats bör den totala exponeringen beräknas. För bebyggelse nära väg med tung trafik behöver även risken för vibrationer finnas med i beräkningen.

Det är också viktigt att kommunen redovisar förhållningssätt/riktlinjer för planering i bullerutsatta lägen samt kommunens syn på vibrationer i samband med bebyggelse nära väg och järnväg. Buller i barns och ungas utemiljöer tas upp i Boverkets vägledning "Gör plats för barn och unga!".

Som tips vill länsstyrelsen skicka med att bland annat Lerums kommun har tagit fram ett tematiskt tillägg vad gäller buller. Där hanteras buller enligt en modell som förutom bullernivåer också tar hänsyn till antalet utsatta människor. Länsstyrelsen anser att det på sikt kan vara ett bra sätt att belysa problematiken kring buller. (Källa från SKLs skrift Utmaningar inom bullerområdet, 5249.pdf (skr.se))

Farligt gods

Länsstyrelsen har inga invändningar mot planförslaget gällande risker avseende transporter av farligt gods.

Potentiellt förorenade områden

Kommunen har redogjort för de områden som föreslås omvandlas från verksamhetsområde till blandad bebyggelse och om det där finns risk för förorenad mark. Kommunen anger vidare att marken i dessa områden ska saneras. Det finns även en karta på sida 77 som visar de potentiellt förorenade områdena. Detta redovisas på ett bra sätt.

Industri och störande verksamhet

Kommunen har under avsnittet "Verksamhet och Industri" (sida 26) angett att "inga bostäder bör planeras i närheten av dessa områden så att verksamheten inte begränsas". Utgångspunkten bör också vara att bostäder inte ska belastas med störande buller.

Kommunen har också angett att Stenaområdet på sikt bör omvandlas till blandad bebyggelse, huvudsakligen bostäder men även arbetsplatser. Länsstyrelsen upplyser om att Stena Aluminiums miljötillstånd inte är tidsbegränsat. Tillkommande bebyggelse runt om behöver, så länge den finns kvar, ta hänsyn till industrin, för att inte äventyra deras miljötillstånd.

Klimatrelaterade risker

Kommunen har beskrivit risker kopplade till översvämning, ras och skred i det tematiska avsnittet "Miljö, hälsa och säkerhet". Områden med översvämningsrisk redovisas i karta (sida 77) på ett bra sätt. I en interaktiv version av översiktsplanen blir det enklare att utläsa och förstå kartan. Kartan visar även potentiellt förorenade områden men det finns ingen förklarande text eller analys av förorenade områden kopplat till risk för översvämning.

Kommunen har ett antal ställningstaganden kopplade till hur översvämningsrisk ska hanteras i planeringen. För att underlätta tolkningen av planen bör det förtydligas vad som menas med "samhällsfunktioner av betydande vikt". Enligt

Boverkets vägledning ska kommunen utgå från beräknat högsta flöde (BHF) för ny sammanhållen bebyggelse och samhällsviktig verksamhet och ett 200-årsflöde för samhällsfunktioner och bebyggelse av mindre vikt. Boverket anger inte någon årlig sannolikhet för enklare bebyggelse såsom ”enklare byggnader, garage och båthus”. Kommunen bör använda samma definitioner och nivåer som Boverket rekommenderar som utgångspunkt för sin planering.

Kommunen har formulerat ett undantag för om kommunen ändå vill prova ny bebyggelse inom områden med översvämning. I dessa fall ska en översvämningsutredning tas fram. Översiktsplanen skulle kunna vägleda den fortsatta planeringen genom att ange vilken nivå utredningen ska ta höjd för.

Kommunen beskriver att det inte får skapas instängda områden, detta skulle kunna kompletteras med att hänsyn även bör tas till lågpunkter, områden där VA-systemet är högt belastat och att inte nya planerade områden skapar problem för befintlig bebyggelse. Kartan med skyfallskarteringen, där befintliga lågpunkter som kan användas för dagvattenhantering har pekats ut, är bra.

Det går inte att utläsa av planen om kommunen har pekats ut nya bostads- eller verksamhetsområden i områden med översvämningsrisk (det är svårt att jämföra markanvändningskartorna med kartorna som redovisar översvämningsrisker). Det pekas exempelvis ut ett antal sjönära områden i planen. Om man valt att peka ut områden där det kan finnas risk för översvämning kan detta framgå av ställningstagandena för respektive område för att ge vägledning i den fortsatta planeringen. Även lågpunkterna som kan användas för dagvattenhantering bör kopplas till markanvändningskartorna. Detta bör göras på ett sätt så att eventuella målkonflikter med annan markanvändning hanteras.

Avsnittet om höga temperaturer är bra och det är positivt att kommunen valt att även ta med det perspektivet i sin planering.

Avsnittet ”Fortsatt arbete” ger en mycket bra bild över planer, strategier och program som kommunen ska ta fram. Klimatanpassningsperspektivet bör kunna inkluderas i flera av dokumenten exempelvis i Grönplan och Vattentjänstplan.

Ras, skred och erosion

Länsstyrelsen bedömer, i enlighet med SGI, att översiktsplanen saknar en beskrivning av klimatförändringens effekter på de geotekniska säkerhetsfrågorna ras, skred och erosion inom kommunen. Klimatscenerierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning. Det gäller såväl befintlig som tillkommande bebyggelse. Översiktsplanen bör kompletteras med en sådan beskrivning.

Kommunen har angett att vid planering och byggande ska SGU:s kartering utgöra underlag, men det är här oklart vilket av SGU:s karteringar som avses. Kartunderlag som är lämpliga att använda i översiktsplanering är till exempel SGU:s Jordartskarta samt förutsättningar för skred i finkornig jordart som inkluderar strandnära områden. Se även SGI:s webbvägledning Geoteknisk säkerhet i kommunal planering - SGI för bedömning av geotekniska säkerhetsrisker i samband med översiktsplanering Bedöm förutsättningar och risker i kommunen - SGI

SGI betonar att det i samband med detaljplanering och bygglov utanför detaljplanelagt område alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion i

enlighet med PBL. Mer detaljerade utredningar kan därefter krävas för att klarlägga markens lämplighet för den planerade byggnationen.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen Koppling till Nationella och regionala mål, planer och program

Kulturmiljöprogram

Under rubriken "Kulturmiljövård" (sida 59) redovisar Älmhults kommun de 20 områden som finns med i länets kulturmiljöprogram (2012) tillsammans med kommunens ställningstaganden om dem.

Dessutom nämns ytterligare fem områden i uppräkningsen – Spjutaretorp, Taxås, Håralycke, Sanneshult och Västra Vägla – som inte ingår i det regionala kulturmiljöprogrammet.

Länsstyrelsen förtydligar att ett område finns med i ett regionalt kulturmiljöprogram inte innebär att det finns ett juridiskt bindande skydd. Det är att betrakta som ett kunskapsunderlag med utpekade bevarandevärda områden och övergripande riktlinjer. Kommunen måste ta ställning till dessa miljöer genom egna riktlinjer och skyddsbestämmelser.

Länsstyrelsen ser positivt på att Älmhults kommun håller på att ta fram ett kulturmiljöprogram för Älmhults tätort. Kommunen har fått kulturmiljöbidrag till arbetet från Länsstyrelsen. Kulturmiljöprogrammet beräknas vara klart och kunna arbetas in i granskningsförslaget av översiktsplanen. Kommunen avser sedan fortsätta med en kulturmiljöplan för hela kommunens geografiska område vilket är positivt.

Hållbarhets- och miljömål

Det bör framgå hur planen förhåller sig till de regionala miljömålen. Det kan göras i avsnittet om de nationella miljömålen eller avsnittet om regionala mål.

Bostadsförsörjning Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap 3 § PBL samt fungera som ett underlag för översiktsplanen. Det saknas dock en koppling till kommunens Strategi för bostads- och lokalförsörjningen som antogs 2016.

Under avsnittet "Fortsatt arbete" i översiktsplanen skriver kommunen att varje kommun ska ha ett antaget bostadsförsörjningsprogram som anger mål och riktlinjer för bostadsförsörjningen. Det framgår dock inte om kommunen avser att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Både översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjningen är viktiga verktyg för att tillgodose kommunens långsiktiga behov av bostäder för alla kommunens invånare.

Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är det viktigt att översiktsplanen uttalar vikten av blandat boende med olika upplåtelseformer. Det är därför bra att kommunen tydliggör att det ska finnas en blandning av bostads- och upplåtelseformer i Älmhult samt att olika områden ska vara väl integrerade med varandra.

Möjligheten att ta vara på bostäder som inte nyttjas kan med fördel lyftas in för att slippa bygga nytt. Till exempel inventering av obebodda hus eller ödehus. Detta kan även bidra till en gynnsam befolkningstillväxt på landsbygden.

Infrastruktur och transporter

Hållbart resande

Älmhults möjligheter till att använda och utveckla kollektiva transportsätt lyfts fram på ett bra sätt i planen. Detsamma gäller cykling och en föredömlig inriktning på att utveckla cykelvägar för arbetspendling.

Flyg

Luftfartsverket (LFV) har som sakägare för CNS-utrustning (radioutrustning, navigationshjälpmedel och radarutrustning/övervakning) inga invändningar mot översiktsplanen.

Kommunikationer

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen är lämpligt att redovisa generella säkerhetsavstånd, trafikbuller samt funktionellt prioriterat vägnät i enlighet med Trafikverkets yttrande.

Teknisk försörjning**Vatten och avlopp**

Om det finns platser i kommunen där det är svårt att ordna den enskilda vattenförsörjningen bör detta redovisas i planen.

I planen finns det generella ställningstaganden om att befintliga vattenskyddsområden ska ha aktuella skyddsföreskrifter och att hänsyn ska tas så att områdena inte påverkas. Det bör även redovisas vad det finns för vattenskyddsområden i kommunen samt eventuellt andra viktiga vattenresurser som inte omfattas av vattenskyddsområde.

Avfallshantering

I föregående översiktsplan fanns föredömliga skrivningar om avfallstrappan och återbruk finns med i riktlinjerna. Vi saknar detta i förslag till ny plan.

Elförsörjning

Länsstyrelsen instämmer i Svenska kraftnäts bedömning att elsystemets roll bör tydliggöras i planen. Mer information om elnätet finns på: Ny vägledning om elnät i planering - PBL kunskapsbanken - Boverket

I Älmhults kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet (stamnätet) för el. En av ledningarna går mellan Alvesta, Alvesta kommun, och Hurva, Hörby kommun och passerar centralt genom kommunen. Den andra ledningen går mellan Alvesta och Hemsjö, Olofströms kommun, och passerar genom den östra delen av kommunen. För att säkerställa att transmissionsnätet för el beaktas behöver 400 kV-ledningarna redovisas ihop med övrig planering i mark- och vattenanvändningskartan. Det behöver framgå att ledningarna tillhör transmissionsnätet för el på en spänningsnivå på 400 kV. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätsledningar. Det saknas en beskrivning om bostäder och dess avstånd till 400 kV-ledningar – detta behöver framgå i planen.

Utifrån nu kända förutsättningar planeras inga förstärkningar av transmissionsnätet i Älmhults kommun.

Jord- och skogsbruk (3 kap. 4 § MB)

Kommunen anger i ett av sina ställningstaganden att det ska vara möjligt att bygga enstaka bostadshus på jordbruksmark under förutsättning att det inte försvårar att bedriva jordbruk med hänsyn till lukt och allergener (sida 70). Det framgår även av MKB att kommunen är positiv till enstaka bostadshus på jordbruksmark. Länsstyrelsen bedömer att kommunen bör se över detta ställningstagande. 3 kap 4 § MB utgör ett hinder för att bygga på brukningsvärd jordbruksmark. Utifrån Miljöbalken bör följande frågor ställas:

1. Är jordbruksmarken brukningsvärd
2. Om ja på fråga 1, behövs marken för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse?
3. Om ja på fråga 2, kan behovet tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk?
4. Om ja på fråga 3 utgör 3 kap 4 § ett hinder.

Naturvärden

Kommunen anger i översiktsplanen att möjligheten till boende på större tomter i östra och södra delen av Liatorp ska utredas. I södra delen innebär det att bebyggelsen ligger mitt i befintlig bokskog. Länsstyrelsen anser att bebyggelse som påverkar bokskogen negativt är olämplig.

Det saknas en redogörelse för Skogsstyrelsens formella skydd biotopskydd. Sedan planen skrevs kan nya områden ha skyddats som biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Aktuella uppgifter om miljövärden i skogen, finns på Skogens pärlor - Skogsstyrelsen. Dessa register fylls kontinuerligt på med nya områden.

Kulturvärden**Kulturhistoriskt kunskapsunderlag vattenanknutna kulturmiljöer**

Sedan drygt tio år inventerar Länsstyrelsen vattenanknutna kulturmiljöer i länet. Kunskapsunderlagen kan ligga till grund för planerade biotopvårdsinsatser. Underlagen kan även användas av en kulturhistoriskt intresserad allmänhet, föreningar, offentliga och privata aktörer med flera. Älmhults kommun berörs av rapporten *Kulturmiljöer vid Prästebodaån-Lillån* (2015), som återfinns på Länsstyrelsens hemsida.

Gestaltad livsmiljö

Kulturhistoriska värden är en viktig del av vår gestaltade livsmiljö och bidrar till förståelsen av en plats historiska sammanhang. Att ta tillvara befintliga kulturhistoriska värden bidrar till att stärka och utveckla platsens särdrag och kvaliteter. Den nya politiken för gestaltad livsmiljö antogs 2018. Det politiska målet slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget. Gestaltning handlar såväl om hur vi tar omhand och utvecklar befintliga miljöer som hur den framtida bebyggelsen ska placeras och utformas. Det offentliga bör agera förebildligt och hållbart. I de fall där rivning av fastigheter skulle bli aktuellt bör återbruk av hela byggnader vara ett förstahandsval. Att tillvarata material och bevarande av detaljer är även betydelsefulla aspekter av God bebyggd miljö. Det bör av kommunens strategier, program och riktlinjer framgå hur dessa värden tillvaratas.

Gröna kulturarvet

Länsstyrelsen vill framhålla att parker, grönområden och naturområden är en del av kulturarvet; såväl som fysiska uttryck för mänskliga aktiviteter som innehållande biologiskt kulturarv. Mer information om biologiskt kulturarv finns i Riksantikvarieämbetets Vårda väl-serie, vilken finns tillgänglig på deras hemsida, www.raa.se/vardaval.

Det är värdefullt om det finns redogörelse för kommunens gröna kulturarv och hur man förhåller sig till den i planeringen.

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Länsstyrelsen ser positivt på att de kulturhistoriska värdena för Älmhults tätort och de mindre orterna lyfts upp i kapitlet om mark- och vattenanvändningen

och ställningstagandena innebär att orternas identitet ska värnas, vårdas och byggas vidare på.

Detta gäller också kulturhistoriskt värdefull bebyggelse utanför riksintresset i Älmhults tätort som kan bli aktuell för utveckling. IKEA-området med första IKEA-varuhuset som nu är museum, nämns som kulturhistoriskt värdefullt och viktig för kommunens utveckling som en del av Älmhults tätort vilket är positivt. Länsstyrelsen vill framföra att det första IKEA-varuhuset är av byggnadsminnesklass på grund av sina kulturhistoriska värden, och en byggnadsminnesförklaring kan bli aktuell.

Kyrkliga kulturminnen och byggnadsminnen

Det saknas i planen närmare redogörelse för bebyggda miljöer skyddade enligt kulturmiljölagen (byggnadsminnen, kyrkor och kyrkogårdar) samt vad lagskyddet innebär. Det skulle vara bra att redovisa dessa kulturhistoriskt värdefulla miljöer närmare samt hur planen förhåller sig till dem.

Kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap kulturmiljölagen (1988:950)

Kyrkomiljöer nämns på några ställen men det saknas uppgifter om lagskydd. Det är inte alla delar av kyrkomiljöer som är skyddade enligt lagen, utan enbart kyrkobyggnader och kyrkogårdar byggda innan 1940. I Älmhults kommun är sju kyrkomiljöer skyddade enligt kulturmiljölagen:

- Älmhults kyrka och begravningsplats
- Göteryds kyrka och begravningsplats
- Hallaryds kyrka och begravningsplats
- Pjätteryds kyrka och begravningsplats
- Härlunda kyrka och begravningsplats
- Stenbrohults kyrka och begravningsplats
- Virestads kyrka och begravningsplats

Det är dock ofta fler historiska byggnader som kan bilda så kallad kyrkbyar, som utgör historiskt värdefulla sockencentrum, och det är positivt att det påpekas att hänsyn ska tas till dessa vid utveckling. I vissa fall finns ett kulturmiljöprogram där dessa miljöer som helhet utpekats som värdefulla, men det innebär i sig inget tvingande lagskydd.

Byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen (1988:950)

Det finns tre byggnadsminnen med tillhörande skyddsbestämmelser i Älmhults kommun: Emanuelskapellet, Stora Kölaboda kaptensboställe samt Linnéstugan inom kulturresevatet komministerbostället Råshult.

Fornlämningar enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Länsstyrelsen anser att texten om fornlämningar är bra formulerad, speciellt avsnittet *"Utifrån dignitet på fornlämningen ska anpassning göras för att kunna bevara och integrera den i den planerade miljön."* Det överensstämmer väl med Länsstyrelsens strategiska arbete med att integrera viktiga lämningar i samhällsplaneringen.

För tydlighetens skull bör det i texten framgå att gränsen för fornlämningar numera går vid år 1850.

Miljö, klimat och energi

Klimat och Energi

Det är positivt att energiförsörjning och energieffektivisering lyfts fram i planen som ett ställningstagande. Energiområdet är dock så mycket mer än en fråga om teknisk försörjning. Det är en planeringsfråga av hög vikt som också rymmer mellankommunala perspektiv. Det vore därför bra om översiktsplanen kompletterades med ytterligare information om tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen.

Nuvarande utveckling inom energiområdet ställer betydligt högre krav på att kommunerna tar en aktiv roll, än vad som behövts de senaste decennierna. Energiplanering behöver bli en naturlig del av samhällsplaneringen och då även få en mer framträdande roll i översiktsplanen. Älmhults kommun behöver i översiktsplanen tydligare hänvisa till hur kommunen tänker sig bidra till ökad elproduktion. En lokal energiplan hade kunnat tillföra dessa värdefulla perspektiv till översiktsplanen och då bidragit till att förbättra förutsättningarna för lägre elpriser och företagsetableringar i elområde 4.

Vad vi förstår saknar Älmhults kommun en aktuell energiplan, som visar tillförsel, distribution och användning av energi. Detta är ett krav enligt lagen 1977:439 om kommunal energiplanering. Kommunens miljöplan 2030 tangerar behovet, men en lokal energiplan hade kunnat ge en fullständig helhetsbild av kommunens energiförsörjning, bland annat ur energiproduktions- och användningsperspektiv. Den hade också kunnat ange mål och prioriteringar för kommunens nuvarande och framtida behov inom energiområdet. Det är glädjande att dessa perspektiv och energiplanering lyfts som en grundförutsättning i avsnittet om "Fortsatt arbete". En energiplan kan både vara ett individuellt dokument och kombineras med andra typer av planeringsunderlag, som till exempel en Klimat- och energiplan eller miljöprogram.

Älmhults kommun kan använda följande vägledning vid framtagning av en sådan lokal energiplan: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/759463f685a442e48af78ff8e1e51d58>

Energikontor Syd kan också bistå med energidata i form av lokala energibalanser och energianalyser, som är en bra utgångspunkt för arbetet:

https://d1da7yrcucvk6m.cloudfront.net/sites/400/media/1138825_Layout_sa%CC%88lblad_Energibalans_26_feb_.pdf?1709542816

https://d1da7yrcucvk6m.cloudfront.net/sites/400/media/1145000_original_Layout_sa%CC%88lblad_Energianalys_22_mars_u_citat.png?1711096914

SCB har också energidata som kan vara bra att utgå ifrån:

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__EN/

I föregående översiktsplan fanns föredömliga skrivningar om biogas, som vi saknar i detta förslag till ny plan.

Vindkraft och solceller

Det är positivt att kommunen så tydligt anger sitt ställningstagande för solenergi. Länsstyrelsen konstaterar dock att vindarna har vänt för vindkraftsutbyggnad i Älmhults kommun, jämfört med den vindbruksplan som kommunen beslutade som tematiskt tillägg till översiktsplanen 2011-03-28. Vid den tiden gjorde kommunen en annan bedömning men kommunens vindförutsättningar har inte förändrats. Detta är därför beklagligt att kommunen nu inte håller fast lämpliga områden för vindkraft i översiktsplanen.

Det innebär en risk för högre elpriser för kommunens invånare och företagare samt sämre förutsättningar för nya bostadsområden och företagsetableringar.

Social hållbarhet

Mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder

Det är positivt att översiktsplanens framtidsbild fokuserar på Älmhult som en kommun där människor ska trivas, känna sig inkluderade och trygga för att motverka segregation och minska sociala klyftor. Det är också positivt att det särskilt lyfts fram och i första hand prioriteras vissa gruppers behov när befintlig bebyggelse ska åtgärdas så som exempelvis förskolor och lekplatser för barn och boende för äldre.

Den sociala hållbarheten handlar om att människor ska kunna leva ett hållbart liv, genom hela livet. Därför ska diskrimineringsgrunderna och de mänskliga rättigheterna som till exempel ålder, kön, funktionsförmåga eller socioekonomiska faktorer särskilt beaktas. I översiktsplanen nämns varken dialoger eller samråd med barn eller personer med funktionsnedsättning.

Det behöver framgå i dokumentet vem man pratar om som "invånare, medarbetare och företagare". Det kan tyckas självklart, men genom att förtydliga detta framgår också en inkludering som visar på att det rör människor av olika ålder, såväl vuxna som barn, olika kön, kvinnor och män, flickor och pojkar eller icke-binär, av olika ursprung, med olika funktionsförmåga och med olika kultur eller språk.

Tillgänglighet och trygghet

I de delar som nämner kommunikationer, stigar och leder, badplatser och aktivitetsytor saknas det formuleringar eller hänvisningar till att detta ska vara tillgänglighetsanpassat. Det är viktigt att miljöer och tjänster även är tillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar, oavsett om det handlar om rörelsenedsättning, hörselskada, synskada eller intellektuell funktionsnedsättning. Det är också viktigt att ta hänsyn till att sjönära tomter påverkar människors möjligheter och tillgång till naturen och sjön.

Många av de inriktningar som gjorts i planen, som till exempel att tätorten ska vara välordnad, välskött och trivsamt eller att stadskärnan ska gestaltas omsorgsfullt med god belysning och tillgång till växtlighet, kan med fördel också lyftas som viktiga trygghetskapande insatser. Att kommunen sätter fokus på ytor och stråk som upplevs som otrygga och på att skapa mötesplatser, med människor i rörelse och aktiviteter är viktiga delar i ett brottsförebyggande arbete.

Barnrättsperspektiv Barnkonventionen är lag i Sverige sedan 1 januari 2020. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL. Enligt Artikel 3 i Barnkonventionen ska *barnets bästa beaktas vid alla åtgärder som rör barn*. Vidare ska hänsyn tas till Artikel 12 – *man ska lyssna in barns och ungas åsikter och ta tillvara dessa i underlaget och återkoppla*.

Översiktsplanen saknar en redogörelse för hur barns rättigheter har beaktats. Det saknas bland annat information om det genomförts en barnkonsekvensanalys kopplat till exempelvis boendemiljöer. En sådan bör inkludera dialog med barn i olika åldrar och med olika bakgrund. Detta kan bli viktigt vid förslag som innebär förtätning av barns miljö och närmiljö.

I avsnittet om Grönområden vid skolor (sida 58) föreslår Länsstyrelsen att kommunen lägger till att undervisning genom naturpedagogik ska vara möjligt i naturområdet.

Miljöbedömningen

Kommunen har haft samråd med Länsstyrelsen om avgränsning för Miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Det saknas dock en MKB av planförslaget.

Övriga synpunkter

Enligt 3 kap 3 § PBL ska kommunen i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta. Det saknas redovisning av mark- och vattenanvändning för delar av kommunen i förslaget till översiktsplan.

Kartor och tillhörande teckenförklaringar i översiktsplanen är svårlästa på grund av dålig upplösning. Färgskalan kan även i vissa fall vara svårläst. Teckenförklaringarna kan också förtydligas i text i anslutning till kartorna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsarkitekt Leila Aalto med samhällsplanerare Louise Tullberg som föredragande.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Det yttrande som Länsstyrelsen har lämnat på samrådshandlingen har både redogjort för viktiga planeringsunderlag och bidragit till viktiga synpunkter. Utöver det har länsstyrelsen och kommunen haft ett möte för att gå igenom länsstyrelsens yttrande. Det har varit värdefullt i arbetet.

Områdena som pekas ut i översiktsplanen som förtätning i stadskärnan utvecklas ytterligare och nu pågår ett arbete med att ta fram ett stadsmiljöprogram som på ett sammanhållet sätt ska fortsätta arbetet med bland annat de så kallade lucktomterna.

Norra Dihult som pekas ut för bostäder har i kommunens naturvärdesinventering fått klass 3 där klass 1 har högst värden. Diö är den nästa största tätorten i kommunen, det finns en efterfrågan på tomter att bebygga och det finns goda kollektivtrafikmöjligheter samt en närhet till Älmhults tätort. Detta gör sammantaget att kommunen vill fortsätta möjligheten till bra bostäder i attraktiva lägen, såsom Norra Dihult. Därför kommer området att vara fortsatt utpekad för bostäder men det ska föregås av ett planprogram eller annan tidig utredning som samråds med bland annat länsstyrelsen.

Området strax söder om Liatorp tas bort på grund av sina höga naturvärden samt att det finns andra bättre platser. En buffertzons kring Linnés Råshult bör finnas i översiktsplanen eller som planeringsunderlag. Länsstyrelsens kulturmiljöenhet och kommunen har ett inbokat möte kring frågan.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) utvecklas i granskningsförslaget med fokus på Römningen, Råshult och naturvärden. Det sker dock på en övergripande nivå eftersom byggnation på mark som inte omfattas av detaljplan alltid föregås av detaljplanering eller förhandsbesked.

Konsekvenserna för riksintressena utvecklas i översiktsplanen och i MKB:n. Likaså utvecklas resonemangen kring Natura 2000-områden, särskilt när det gäller Diö.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för luft och vatten utvecklas i förslaget och MKB:n. Särskilt fokus ges på Älmhultsåsen i Älmhults tätort. Miljö- och riskfrågor utvecklas i förslaget och i MKB:n. Generellt sett är det inte några större problem med ras, skred och översvämning i Älmhult. Stena-området tas som ett

omvandlingsområde och pågående markanvändning bekräftas. Översiktsplanen förhållande till regionala miljömålen tas upp i inledningen. De områden där det finns utmaningar kopplat till att ordna avlopp tas med i översiktsplanen. Likaså beskrivs befintliga vattenskyddsområden och även viktiga vattenresurser. Hänsyn till kraftledning, såsom transmissionsnätet, beskrivs med ställningstaganden.

Utgångspunkten i översiktsplanen är inte att i någon större utsträckning bebygga jordbruksmark. Det handlar om att för människor att kunna bygga det enstaka bostadshuset på landet även om det tar jordbruksmark i anspråk. Det är under förutsättning att det försvårar för lantbrukare att driva sin verksamhet och det är oavsett vilken skala eller omfattning jordbruket har. För Älmhults kommun är det en del av landsbygdsutveckling och utgör ett angeläget allmänt intresse.

Översiktsplanen kompletteras med biotopskydd. Likaså förtydligas och utvecklas området kulturmiljö.

Mellankommunala frågor hanteras under en egen rubrik där fokus läggs på framförallt kommunikationer men även andra områden som delas gemensamt av kommunerna.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har av nedanstående skäl inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter. Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och dessa berör normalt sett endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplanläggs. Lantmäteriet genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Ingen kommentar.

Kulturparken Småland

Kulturparken Småland AB har tagit del av handlingar för samråd rörande pågående översiktsplanering av Älmhults kommun. Kulturparken Smålands fokus ligger på att lyfta och värna de kulturhistoriska värden som finns inom Älmhults kommun. Därför vill vi understryka betydelsen av att kommunen beaktar dessa i sin nuvarande och kommande planering. Kända fornlämningar och vissa kulturmiljöer är redan utpekade i fornminnesregistret och i länets kulturmiljöprogram. Det är därmed en självklarhet att utförliga utredningar och konsekvensbeskrivningar genomförs inför eventuell planering som berör dessa. Det bör påpekas att kunskapsbilden för fornlämningar och arkeologiska lämningar inte är helt känd och man bör vara vaksam inför detta vid eventuell planering. Det innebär att arkeologiska utredningar kan behövas för att ta reda på om det finns under mark liggande fornlämningar, utöver de fornlämningar som är kända ovan mark. Länsstyrelsen fattar beslut om eventuella arkeologiska insatser.

Det nämns i remissutgåvan att Älmhults kommun ämnar ta fram ett kulturmiljöprogram för Älmhults tätort som ska arbetas in i materialet när det finns färdigt. Kulturparken har på uppdrag åt kommunen under 2023 - 2024 genomfört denna i form av en inventering, beskrivning, dokumentation och värdering av kulturmiljöer inom tätorten. Syftet med arbetet har varit att ta fram ett aktuellt kunskapsunderlag som innehåller generell kunskap om ortens kulturmiljöer och deras värden och egenskaper. Arbetet har mynnat ut i en rapport som är tänkt att utgöra del i kommunens planerings- och beslutsunderlag. Det är av stor betydelse för fortsatt arbete med kulturhistoriska värden att materialet arbetas in, både i den översiktliga planeringen och i kommande mer detaljerade planer. Kulturparken ser gärna att liknande inventeringar görs i andra orter inom Älmhults kommun för att det ska finnas så uppdaterade kunskaps- och bedömningsunderlag som möjligt.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Det finns inga beslut om fler inventeringar likt den som är utförd i Älmhults tätort men kommunledningsförvaltningen delar uppfattningen att liknande projekt bör göras i hela kommunen fast på en mer övergripande nivå.

Miljö- och byggnämnden

På den karta som redovisas på sidan 72 är det svårt att tyda vilka områden som ingår i sammanhållen bebyggelse och beskrivningen av sammanhållen bebyggelse beskriver inte den typ av sammanhållen bebyggelse som är aktuell vid prövning av lov eller anmälan.

Informationen på sidan 72 bör innehålla följande:

Att en bebyggelse är "sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" om följande kriterier uppfylls :

Bebyggelsen består av minst 10-20 hus (med hus avses bostadshus men också andra byggnader som inte är komplementbyggnader till bostadshus, exempelvis butiker och industribyggnader)

De bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark och dylikt.

Första meningen bör ändras till följande:

Utanför områden med detaljplan är vissa åtgärder undantagna från lov- och anmälningsplikt. Men flera av dessa undantag gäller inte inom sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen.

Stycket med riktlinjer bör kunna tas bort då det som står där inte är ett ställningstagande från kommunen utan stycket redogör för vad lagstiftningen säger.

Miljö- och byggförvaltningen har en känsla av att det finns fler områden som omfattas av definitionen "sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" än vad som redovisas på kartan på sidan 72.

Miljö- och byggförvaltningens arbete hade underlättats om det i översiktsplanen hade pekats ut områden som omfattas av definitionen

”sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen”.

Att peka ut dessa områden i översiktsplanen hade underlättat miljö- och byggförvaltningens arbete med att göra en bedömning samt underlättat för medborgarna att veta om de bor i en sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen

Det hade även underlättat om det precis som för detaljplanerna gick att hitta ” sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen” som lager i våra digitala kartor, både på vår hemsida samt i vårt kartsystem MyCarta (kommande GIS-system Geosecma).

Läs mer om ”sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen” på Boverket hemsida: Sammanhållen bebyggelse - PBL kunskapsbanken - Boverket se rubriken ”Vad är sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen”.

Det finns information om förorenade områden och ett ställningstagande som lyder: *Vid planering och byggnation ska det säkerställas att det finns risk för markföroreningar. Vid planering och byggnation ska det säkerställas att det inte finns risk för markföroreningar.*

I avsnittet landsbygd, boende på landsbygden framkommer det information om att det ska vara möjligt att bygga enstaka bostadshus på jordbruksmark. Det bör förtydligas under vilka förutsättningar detta kan beviljas eftersom det finns bestämmelser i miljöbalken som kan försvåra byggnation på brukningsvärd jordbruksmark.

I avsnittet kring landsbygdsutveckling i strandnära lägen, bostadsbebyggelse, får informationen gärna utvecklas med mer information, t.ex. att området ska ligga inom väsentligt samhällsintresse för bostadsbebyggelse, att byggnationerna ska ligga i anslutning till en sammanhållen bebyggelse och att strandskyddets syfte inte får motverkas, dvs långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Formuleringarna kring sammanhållen bebyggelse utvecklas. En karta som visar vilka områden som är utpekade för sammanhållen bebyggelse kommer att finnas i granskningsförslaget och sedan även tillgänglig som webb-GIS.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att de områden som pekas ut är de som utgör sammanhållen byggelse. De tidigare utpekade områdena där bygglov krävs har inte lagstöd eftersom det inte handlar om lantliga byar utan ska vara områden som är av mer tätortskaraktär. Förslaget till LIS utvecklas ytterligare något.

Tingsryds kommun

Tingsryds kommun har beretts möjligheten att yttra sig över förslag till ny översiktsplan för Älmhults kommun. Tingsryds kommun har inget att erinra mot innehållet i planen men vill lyfta att vi ser positivt på att Älmhults kommun

pekar ut väg 120 mot Tingsryd "som en sträcka som behöver utvecklas med hänsyn till effektiv och säker väg". Vägen bedöms ha ett högt värde och är med på en lista av 6 stråk som Älmhult pekar ut som de mest angelägna att utveckla. Kommunen vill även verka för en bättre kollektivtrafik längst väg 120. Tingsryds kommun arbetar även med att ta fram en ny översiktsplan som planeras att skickas ut på samråd i höst. Älmhults kommuns inställning stämmer väl överens om det Tingsryds kommuns säger i sin utvecklingsinriktning "Väg 120 mellan Älmhult och Emmaboda är i behov av omfattande åtgärder för ökad framkomlighet och säkerhet för såväl godstransporter som persontrafik."

Tingsryds kommun vill framhålla att det är viktigt med fortsatt dialog mellan kommunerna för att säkerställa att intentionerna i utvecklingsinriktningarna uppfylls.

I övrigt har Tingsryds kommun inga synpunkter.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Älmhults kommun emotser fortsatt dialog kring bland annat denna fråga.

Hässleholms kommun

Yttrande

Hässleholms kommun tackar för möjligheten att yttra sig kring Älmhults kommuns översiktsplan.

Kommunikationer Under planförslaget gällande kommunikationer finns följande ställningstagande: "För att tillgodose det ökande behovet av järnvägstrafik behöver Södra stambanan byggas ut så snart som möjligt. Utbyggnaden bör ske i flera etapper. I första skedet behöver nya spår tillkomma på sträckan Lund – Hässleholm inklusive Hässleholms station. Vidare behöver anläggande av kapacitetshöjande åtgärder i form av nya förbigångsspår på sträckan Hässleholm – Alvesta samt ny godsbangård i Södra Sverige ske i en första etapp. I nästa skede behöver nya spår tillkomma på hela sträckan Hässleholm – Alvesta.". Hässleholms kommun är positiv till förslaget gällande utveckling av Södra stambanan och uppskattar att även Älmhults kommun ser fördelarna med en förbättrad spårkapacitet och utbyggnad av Hässleholm C.

Älmhults tätort, transportinfrastruktur I beskrivningen av planförslaget för Älmhults tätort finns det ett ställningstagande om utbyggnad till fyra spår mellan Hässleholm och Alvesta. Hässleholms kommun är positiva till utbyggnad av ytterligare spår norrut. Däremot ser vi att ställningstagandet hade kunnat bli lite tydligare om det hade funnits en mer beskrivande text av ställningstagandet.

Tematiska områden – Kommunikationer och transporter Under kommunikationer och transporter i kapitlet om tematiska område finns följande ställningstagande: "Ökad spårkapacitet mellan Lund - Hässleholm och så snart som möjligt mellan Hässleholm - Älmhult samt i förlängningen till Alvesta är avgörande för en fungerande infrastruktur i stråket längs med Södra stambanan.". Hässleholms instämmer i det som beskrivs att det behövs ökad spårkapacitet mellan Lund-Hässleholm och är även positiva att utöka spårutbyggnaden norrut. Då översiktsplanen saknar en tidshorisont kan det dock vara något svårt att tolka när de olika åtgärderna föreslås att genomföras

och när i tid "så snart som möjligt" faktiskt innebär. Hässleholms kommun instämmer dock i att det är önskvärt med en snabb process.

Övergripande synpunkter Översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning hade blivit tydligare och mer överskådlig om kartan hade funnits i en digital version som omfattar hela kommunen eller om det i dokumentet hade funnits en övergripande mark- och vattenanvändningskarta. Det blir i samrådsförslaget något svårt att greppa helheten av förslaget när mark- och vattenanvändningskartan enbart presenteras på ortsnivå.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Skrivningen kring utbyggnad av ytterligare spår längs med Södra stambanan utvecklas något. Det är svårt att i en kommunal översiktsplan skriva när åtgärderna ska vara genomförda eftersom kommunen inte äger frågan. Kartor med mera kommer att vara tydligare i granskningsförslaget eftersom den kommer att vara digital.

Ljungby kommun

Yttrande över samrådsförslag till översiktsplan för Älmhults kommun

Ljungby kommun ser positivt på det samrådsförslag till översiktsplan som Älmhults kommun arbetat fram.

Ljungby kommun har huvudsakligen granskat de områdena i översiktsplanen som är intressanta för båda kommunernas utveckling och även de områden som kan vara gemensamma intressen såsom grönstruktur och friluftsliv.

Planförslaget

I förslaget till översiktsplan presenteras tre utvecklingsinriktningar, för (1) bebyggelse, (2) natur, friluftsliv, besöksnäring samt (3) kommunikationer. Utvecklingsinriktningen avseende kommunikationer är det område som berör Ljungby kommun mest.

I Kronoberg är tre arbetsmarknadsregioner definierade; Ljungby, Växjö och Älmhult. Mellan dessa finns det ett stort utbyte, varför det är av stor vikt att resmöjligheterna mellan orterna fortsätter att utvecklas. Förutsättningarna för ökat utbyte mellan Älmhult och Ljungby har dock ytterligare potential. Om de idag ganska svaga infrastruktur- och kollektivtrafikkopplingarna stärks finns förutsättningar att öka attraktiviteten för pendling.

Ljungby kommun ser positivt på att ett stråk mot Ljungby pekas ut väster om Möckeln. Stråket överensstämmer med Ljungby kommuns prioritering av stråket till Älmhult via Hamneda och Pjätteryd i bland annat gällande översiktsplan. Även det befintliga stråket via väg 124 pekas ut i kartbilden på sidan 21. Det vore önskvärt med ett förtydligande resonemang kring kommunens syn på de olika stråkens funktion och hur de eventuellt prioriteras sinsemellan. Ljungby kommun ställer sig bakom ställningstagandet om ett fortsatt utredningsarbete. I det fortsatta utredningsarbetet nämner Älmhults kommun att olika korridorer ska utredas. Det är viktigt att i en sådan utredning studera åtgärder för de olika befintliga sträckningarna. Det är angeläget att detta sker skyndsamt och leder till kortare restid till en samhällsekonomiskt rimlig kostnad.

För en förbättrad busstrafik mellan Ljungby och Älmhult är den mest kritiska punkten just restiden. Med bättre infrastruktur mellan kommunhuvudorterna

borde det inte vara orimligt att få ned restiden under 45 minuter, vilket skulle vara positivt för att stimulera arbetspendlingen mellan orterna och därigenom underlätta för kompetensförsörjningen i båda kommunerna.

Älmhults tätort är en viktig bytespunkt även för resor från Ljungby som går vidare söderut. Ljungby kommun ser därför positivt på att en framtida västlig ringled planeras från Södra Ringvägen – väg 120 – Pjätterydsvägen. För att den nya ringvägen ska vara samhällsekonomiskt lönsam behöver den underlätta för kollektivtrafiken och annan persontrafik att på kortare tid komma fram till Älmhults station.

Runt sjön Möckeln föreslås sammanhängande områden för natur- och friluftsliv som kallas Möckeln runt. Ljungby kommun är positiva till att arbeta kommundemensamt med att utveckla möjligheterna för cykling, vandring och övrigt friluftsliv runt sjön. En cykelled runt sjön Möckeln skulle även kunna utnyttjas för cykling mellan Agunnaryd och Liatorp.

Det är stora LIS-områden som föreslås i översiktsplanen vilket kan vara både till för- och nackdel vid fortsatt planläggning/lovhantering. LIS-området vid Liatorp angränsar Ljungby kommun. Det är utpekad för bostadsbebyggelse. Ljungby kommun vill betona att i områdets norra del samt på Ljungby kommuns sydöstra del finns utpekad sammanhängande grönstruktur enligt Länsstyrelsens kartering för grön infrastruktur. Det är viktigt att lövskogssambanden förstärks istället för att försämrats med tillkommande byggnation. Vidare är Möckelnområdet också riksintresse för det rörliga friluftslivet varför den fria passagen och tillgängligheten till vattenområdet behöver beaktas.

Avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen

Ljungby kommun förstår att det är ett underlag till miljökonsekvensbeskrivningen som presenteras tillsammans med samrådsförslaget. Utkastet till miljökonsekvensbeskrivningen är relevant i förhållande till översiktsplanens innehåll.

Till den färdiga miljökonsekvensbeskrivningen anser Ljungby kommun att det är viktigt att beskriva vilka konsekvenser den framtida vägförbindelsen mellan Älmhult och Ljungby kan få, avseende natur, friluftsliv, landskapsbild och buller. Vägen kan dessutom behöva utformas för farligt gods den kan utgöra en genkoppling mellan E4 och Älmhult vidare söderut. Vidare behöver de identifierade miljöpåverkansfaktorerna beskrivas mer tydligt.

Generella synpunkter

Översiktsplanen visar på ett tydligt sätt kommunens framtida ambitioner genom utvecklingsinriktningarna för bebyggelse, natur, friluftsliv och besöksnäringen, samt mark- och vattenanvändning för samtliga identifierade orter i utvecklingsinriktningen.

Huvuddokumentet, planförslaget, har lite otydliga kartor vad gäller upplösning eftersom kartorna troligtvis inte sparats vektoriserat. Detta försvårar framförallt läsbarheten i teckenförklaringarna och lokaliseringens möjligheten i kartan.

Viss korrekturläsning behövs av texten i dokumentet, exempelvis står i inledningen att fortsatt planarbete beskrivs i del 4 men planförslaget består av tre kapitel. I huvudsak är det en välskrivna och lättförståelig text.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Älmhults kommun delar uppfattningen om att förbättrade kommunikationer är viktiga. Det är dock svårt att i förslaget ange mer i detalj om förutsättningar för olika sträckor eftersom det blir föremål för diskussioner mellan olika aktörer. I granskningsförslaget kommer kartorna att vara tydligare.

Markaryds kommun**Bakgrund och sammanfattning**

Markaryds kommun har beretts möjlighet att, senast den 5 maj, yttra sig över förslaget till ny översiktsplan för Älmhults kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott avger följande yttrande:

”Förslaget till ny översiktsplan för Älmhults kommun är ett väl genomarbetat dokument som kommer att vara till gagn för kommunens fortsatta utveckling. Markaryds kommun ser positivt på de ambitioner som beskrivs vad gäller att knyta samman de angränsande arbetsmarknadsregionerna genom att verka för en bättre kollektivtrafik längs med väg 120 mellan Markaryd, Traryd och Älmhult.

Det är likaså positivt att en ökad spårkapacitet mellan Lund - Hässleholm och därefter Hässleholm - Älmhult lyfts fram. En fungerande infrastruktur i stråket längs med Södra stambanan är viktig för hela Kronoberg, men även för Markaryd och den framtida kopplingen till Halmstad via Markarydsbanan.

Markaryds kommun noterar att det i översiktsplanen inte föreslås några utpekade områden för storskalig vindkraft, utan att planeringen av storskalig vindkraft ska bedömas utifrån förutsättningen på platsen med avseende på vindförhållanden, boende, landskapsbild och natur- och kulturmiljövärden. Avståndet mellan bostäder och vindkraftsanläggningar föreslås vara minst 1 000 meter. Markaryds kommun vill i det sammanhanget framhålla att vindkraft, master eller andra störande verksamheter inte ska lokaliseras så att störningsområde inkräktar på markområden inom Markaryds kommun.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I granskningsförslaget finns ett ställningstagande om att det ska vara minst 1 000 meter från vindkraftsområde till kommungräns.

Olofströms kommun

Olofströms kommun delar Älmhult kommuns syn om att sydostlänken är en viktig infrastrukturell satsning som är viktig och gynnar region.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Ingen kommentar.

Osby kommun

Osby kommuner ser mycket positivt på att förslaget till översiktsplan lyfter betydelsen av Sydostlänken som transportled för såväl gods- som persontransporter. Den planerade triangelspåret söder om Älmhult ger även ett bättre flöde för transportinfrastrukturen. När det gäller mark- och vattenanvändningen ser Osby kommun positivt till att området söder om Älmhults tätort föreslås utvecklas för industri och verksamhet. Osby kommun noterar att utvecklingsområdet ansluter till kommungränsen. I förslaget framhålls att inga bostäder bör planeras i närheten av verksamheter som

planeras söder om Älmhult så att verksamheten inte begränsas. Osby kommun vill i sammanhanget påtala att vid planering och av industri- och verksamhetsområdet är det av stor vikt att hänsyn tas till närliggande bostadsbebyggelse i Osby kommun. En buffertzona för upprätthållas mellan förslaget utvecklingsområde i Älmhults kommun och befintlig bostadsbebyggelse som ligger på andra sidan kommungränsen.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

En buffertzona mot kommungränsen har kompletterats i granskningshandlingen och även kommenterats. Vid kommande detaljplanering är det en viktig förutsättning och anpassa området utifrån de givna förutsättningarna med bland annat bostäder.

Region Kronoberg**Sammanfattning**

Region Kronoberg har av Älmhults kommun beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg ser positivt på den utvecklingsinriktning och de tematiska områden som lyfts fram i översiktsplanen samt den framtidsbild som tecknas i planen. Planen framhåller på ett föredömligt sätt vikten av en god utveckling i hela kommunen, d.v.s. för både Älmhult som centralort och för de mindre orterna och landsbygden. Den uppdelning av de mindre orterna i s.k. landsbygdscentrum respektive landsbygdsnoder som görs i planen visar på ett bra sätt de skilda förutsättningar som finns inom kommunens geografi. Flera små orter som gemensamt utgör ett landsbygdscentrum kan bidra till bättre förutsättningar för orterna tillsammans, men även för varje enskild ort. Det är också positivt att man i planen framhåller cykelvägnätet som en viktig del av kommunens infrastruktur.

Utöver detta vill Region Kronoberg lämna följande synpunkter:

- När det gäller utvecklingen av kollektivtrafiken i länet har Region Kronoberg ett pågående utredningsarbete där samarbete sker med bland annat kommunerna.
- Det är viktigt att ta hänsyn till hur bostadsbebyggelse sker för att inte hämma kommande utveckling av Södra stambanan, bland annat med hänsyn till de planer för bostadsbebyggelse i nära anslutning till befintlig järnväg och eventuellt kommande nya spår som redovisas i översiktsplanen.
- I planen lyfts vägen mellan Ljungby och Älmhult fram som en prioriterad utbyggnad, men Region Kronoberg ser det dock som svårt att enbart via Länstranportplanens medel, inom överskådlig tid, kunna prioritera utvecklingen av en bättre väg mellan orterna.
- Region Kronoberg ser den digitala infrastrukturen som en strategisk samhällsplaneringsfråga och hade gärna sett ett mer utvecklat resonemang om hur man vill driva bredbandsutvecklingen framåt.
- Det vore önskvärt att planen i högre grad lyfte fram vissa mellankommunala och frågor av regional karaktär som bedöms som viktiga för utvecklingen.

Synpunkter

Region Kronoberg har ett samordnade ansvar för Kronobergs utveckling, enligt Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna, samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Kronoberg är också regional kollektivtrafikmyndighet i Kronoberg län, och ansvarar därmed för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Kronoberg ser positivt på den utvecklingsinriktning och de tematiska områden som lyfts fram i översiktsplanen. Den framtidsbild som tecknas i planen är utvecklingsinriktad och lyfter fram flera viktiga aspekter som sammantaget skapar förutsättningar för en positiv utveckling av hela Älmhults kommun.

I planen framhålls i flera avsnitt vikten av, och kommunens ambition för, en god utveckling i hela kommunen, d.v.s. för både Älmhult som en stark centralort och för de mindre orterna och landsbygden. Den uppdelning av de mindre orterna i s.k. landsbygdscentrum respektive landsbygdsnoder som görs i planen visar på ett bra sätt de skilda förutsättningar som finns inom kommunens geografi. Genom att låta flera små orter gemensamt utgöra ett landsbygdscentrum kan orterna tillsammans, men även varje enskild ort, få bättre förutsättningar att bidra till det samlade serviceutbudet i kommunen. Det är också positivt att man i planen framhåller cykelvägnätet som en viktig del av infrastrukturen i kommunen.

Region Kronoberg vill, utöver ovan redovisade kommentarer, lämna några synpunkter på den översända översiktsplanen:

- I översiktsplanen redovisas en del planer och ambitioner för kollektivtrafiken. När det gäller utvecklingen av kollektivtrafiken länet har Region Kronoberg ett pågående utredningsarbete där samarbete sker med olika aktörer, bland annat kommunerna.
- Översiktsplanen tar upp möjligheten till nya spår på den befintliga Södra stambanan, vilket ligger helt i linje med den ståndpunkt och de argument som Region Kronoberg lyfter fram gentemot Trafikverket och staten. Samtidigt redovisas planer för bostadsbebyggelse i nära anslutning till befintlig järnväg och eventuellt kommande nya spår, exempelvis Solvikskajen, Sällbo och Almedal. Om järnvägen i framtiden, med ett eventuellt ytterligare spår, ska kunna angöra Älmhult C, bedömer Region Kronoberg att det är viktigt att särskilt ta hänsyn till hur bostadsbebyggelse sker för att inte hämma kommande utveckling av Södra stambanan.
- I planen, i avsnittet Kommunikationer, lyfts vägen mellan Ljungby och Älmhult fram som en prioriterad utbyggnad för att underlätta arbetspendling. Region Kronoberg förstår betydelsen av att knyta samman de båda orterna men ser det dock som svårt att enbart via Länstranportplanens medel, inom överskådlig tid, kunna prioritera utvecklingen av en bättre väg mellan orterna.
- Digitalisering och fibernät behandlas i avsnittet Teknisk försörjning på ett bra sätt, kortfattat. Region Kronoberg ser den digitala infrastrukturen som en strategisk samhällsplaneringsfråga och hade gärna sett ett mer utvecklat resonemang om hur man vill driva bredbandsutvecklingen framåt och hur den kan samspela med övrig infrastruktur.
- Region Kronoberg ser, vilket även kommunen anger inledningsvis, översiktsplanen som en del i den regionala utvecklingsplaneringen. Det vore därför önskvärt att planen i högre grad lyfte fram vissa mellankommunala frågor och frågor av regional karaktär som bedöms som viktiga för utvecklingen i Älmhults kommun.

Barnrättsperspektiv

Det framgår inte av remissen om en prövning av barnets bästa har genomförts.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Kommunen har övergripande struktur för hur nya spår kan dras genom tätorten och hänsyn tas till det vid planering. Sällbo och Almedal tas bort som framtida utvecklingsområden i den här översiktsplanen. Gällande bredbandsutvecklingen kompletteras det ytterligare. I översiktsplanen finns de viktigaste mellankommunala frågorna redovisade, bland annat kommunikationer, men utvecklas ytterligare. En av de viktiga mellankommunala frågorna är just en bättre vägkoppling till Ljungby. Barnperspektiv tas med i hållbarhetsbedömningen.

Region Skåne

Region Skåne har mottagit ovanstående samrådshandling för synpunkter.

Bakgrund

Målet att Älmhults kommun ska växa är vägledande i kommunens översiktliga planering. När befolkningen växer, behövs bostäder, plats för ett växande näringsliv, kommersiell och offentlig service samt områden för rekreation och friluftsliv. Översiktsplanen har inget angivet mål år men har en utblick på 15–20 år framåt.

Översiktsplanen har tre utvecklingsinriktningar på bebyggelse, natur, friluftsliv och besöksnäringen samt kommunikationer. Därefter följer mark och vattenanvändningen samt tematiska områden med ställningstaganden.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne välkomnar möjligheten att få ta del av samrådshandlingen för *Översiktsplan för Älmhults kommuns*. Som gränskommun mot Skåne finns det många frågor där planeringen i Älmhults kommun berör och berörs av Skåne. Dessa kan gynnas av ett utökat samarbete över regiongränsen inte minst kopplat till kollektivtrafik och transportinfrastruktur.

Pendlingen över regiongränsen från Skåne till Kronoberg och Älmhult är betydande. Angående ställningstagandet i översiktsplanen om att knyta angränsade arbetsmarknadsregioner närmare varandra med bättre busstrafik så pekar Region Skåne ut stråket Kristianstad-Osby som ett kommande regionalt BRT-stråk (bus rapid transit). I detta stråk fungerar Osby som en viktig nod för att skapa goda resmöjligheter mellan Östra Göinge och Älmhult. Gällande ställningstagandet kring resande med buss för sträckan Älmhult-Kristianstad vill Region Skåne lyfta att de konkurrenskraftiga restiderna som tåget erbjuder inte kan jämföras med en eventuell bussförbindelse på sträckan.

Region Skåne instämmer i översiktsplanens ställningstagande kring att Södra stambanan är ett viktigt stråk för såväl den långväga person- och godstrafiken som för gränsöverskridande pendling till och från Älmhult och andra orter längsmed banan. De utbyggnader som lyfts fram i förslaget till översiktsplan stämmer väl överens med Region Skånes inriktning för hur järnvägssystemet behöver utvecklas för att möta behovet av ökad kapacitet och uppnå målsättningar beträffande trafikutbud och restider. Region Skåne anser att staten behöver tillse att en utredning påbörjas i närtid som kan ge klarhet i hur två nya spår från Hässleholm till Alvesta kan lokaliseras och utformas. Översiktsplanen borde beakta och ta hänsyn till att förutsättningarna för utbyggnaden av två nya spår Hässleholm-Alvesta i nuläget är oklara och att en utveckling av Södra stambanan möjliggörs. Region Skåne vill uppmantra Älmhults kommun att tydligare i översiktsplanen belysa de vandrings-, gång- och cykelleder samt tillhörande stråk som korsar regiongränsen. Förslagsvis kan de vandrings- och cykelstråk som finns med i *Regionplan för Skåne 2022–2040* som korsar länsgränsen belysas med en kartbild.

Översiktsplanens resonemang, om att befolkningsstrukturen liknar mer den som förknippas med en storstad och att kommunen är landets tredje mest kunskapsintensiva kommun med starkt näringsliv med internationell prägel, kan förstärkas med en analys om vilket omvärldsberoende kommunen har.

Förslagsvis med en karta som visar Älmhult i ett storregionalt sammanhang. Region Skåne vill uppmantra till ökad samverkan kring blå-gröna värdestrakter, värdekärnor och länkar över länsgränsen så att den gröna infrastrukturen i landskapet hänger ihop och kan gynna rekreativa och ekologiska värden på ömse sidor länsgränsen. Cykel- och vandringsleder är en viktig komponent att utveckla i det sammanhanget men också för näringslivsutveckling på landsbygden.

Vidare vill Region Skåne uppmantra till samverkan med omkringliggande kommuner på båda sidorna länsgränsen i frågor om översvämning och vattenhantering för att möjliggöra en sammanhängande planering utifrån avrinningsområden.

Region Skånes utvecklingsuppdrag och ansvar som remissinstans

Region Skåne yttrar sig över Översiktsplan för Älmhults kommun, samrådsförslag, utifrån nedanstående ansvar. Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne enligt Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt lag om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också enligt lag om kollektivtrafik (2010:1065) regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Skåne ansvarar för den regionala fysiska planeringen i Skåne och har genom detta ett regionplaneuppdrag enligt plan- och bygglag (2010:900). Genom regionplaneuppdraget arbetar Region Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. Dessutom utgör Region Skåne formell remissinstans avseende översiktsplaner från Skånes kommuner enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling, Skånetrafiken och Regionfastigheter deltagit. Enheten för regional planering samordnar Region Skånes yttrande.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Gällande busstrafik mellan Kristianstad – Östra Göinge – Älmhult så tas det ställningstagandet bort. Älmhults kommun är positiv till samverkan mellan kommuner och län gällande besöksnäring, natur och friluftsliv. De regionala och mellankommunala frågorna utvecklas i förslaget.

Skogsstyrelsen

Yttrande avseende ny översiktsplan för Älmhults kommun, Kronobergs län

Den nya översiktsplanen tar bland annat upp värdet och betydelsen av en väl fungerande grön infrastruktur för att kunna bevara en rik biologisk mångfald och motståndskraftiga ekosystem vilket är mycket positivt.

Det är också mycket positivt att en grönplan och en skogspolicy är under framtagande som kommer att fungera som ett underlag för till exempel skyddsåtgärder som upprättande av naturvårdsavtal.

Enligt presenterat underlag ska grönområden finnas både i befintlig och tillkommande bebyggelse men också i några större sammanhängande områden med mångfunktionell karaktär. Även den stora betydelsen av tätortsnära natur betonas ”*alla Älmhultsbor ska inom ett rimligt avstånd ha tillgång till ett större rekreationsområde av hög kvalitet.*”

Vi saknar dock en redogörelse för Skogsstyrelsens formella skydd biotopskydd och vill också uppmärksamma er på att sedan planen skrevs kan nya områden ha skyddats som biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Aktuella uppgifter om miljövärden i skogen, finns på www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor. Dessa register fylls kontinuerligt på med nya områden.

Om biotopskyddsområden beslutade av Skogsstyrelsen, berörs av åtgärder som riskerar att skada naturvärden inom dessa ska en ansökan om dispens skickas in till Skogsstyrelsen.

Vi har inga ytterligare synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta. Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.).

Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I förslag till granskning kommer biotopskydd och det generella biotopskyddet att beskrivas.

Svenska Kraftnät

Yttrande angående samråd översiktsplan för Älmhults kommun

Sammanfattning

Svenska kraftnät konstaterar att elsystemet roll bör tydliggöras i planen. Mer information om elnätet finns på: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/> nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/elnat/

I Älmhults kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet (stamnätet) för el. En av ledningarna går mellan Alvesta, Alvesta kommun, och Hurva, Hörby kommun och passerar centralt genom kommunen. Den andra ledningen går mellan Alvesta och Hemsjö, Olofströms kommun, och passerar genom den östra delen av kommunen. För att säkerställa att transmissionsnätet för el beaktas behöver 400 kV-ledningarna redovisas ihop med övrig planering i mark- och vattenanvändningskartan. Det

behöver framgå att ledningarna tillhör transmissionsnätet för el på en spänningsnivå på 400 kV. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätets ledningar. Det saknas en beskrivning om bostäder och dess avstånd till 400 kV-ledningar – detta behöver framgå i planen. Utifrån nu kända förutsättningar planeras inga förstärkningar av transmissionsnätet i Älmhults kommun.

Elöverföring och myndighetsansvar

Svenska kraftnät är den myndighet som ansvarar för att kraftöverföringssystemet

är säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt. Det uppnår vi genom att övervaka

elsystemet dygnet runt, underhålla och reinvestera transmissionsnätet och genom

att bygga nya kraftledningar för att möta framtidens elbehov.

Transmissionsnätets

kraftledningar transporterar el från produktionsanläggningar via regionnätet till lokala distributionsnät som för elen vidare till elanvändarna. I varje ögonblick måste det vara balans mellan den el som produceras och den el som förbrukas i elsystemet. Rubbas denna balans riskerar vi stora störningar i elnätet med allvarliga konsekvenser som följd. Därför arbetar Svenska kraftnät dygnet runt med att övervaka att det alltid produceras lika mycket el som det förbrukas. Transmissionsnätet (el överföring via 400 och 220 kV-ledningar) är de högsta spänningsnivåerna i Sverige, medan region- och lokalnät arbetar med regional och

lokal eldistribution. Näten har olika funktion, spänningsnivåer och olika planeringsförutsättningar. Transmissionsnätet transporterar el över långa avstånd inom och mellan länder. Det är därför av stor vikt för samtliga parter att man tydligt klargör åtskillnad mellan spänningsnivåer eftersom transmissionsnätet är av nationellt intresse för Sverige.

Elförsörjningen är ett prioriterat område för totalförsvaret, vilket medför att såväl

transmissionsnät som region- och lokalnät utgör essentiella delar av totalförsvaret. Svenska kraftnäts beredskapsarbete riktar sig till att bidra till Försvarsmaktens förmåga, men även till att säkerställa elförsörjningen i det civila samhället. Som elberedskapsmyndighet verkar Svenska kraftnät för att hela den svenska elförsörjningen har beredskap för händelser som krig, terrorhandlingar och jordbävningar. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Svenska kraftnät att elsystemets roll tydliggörs i planen. Mer information om elnätet finns på: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/elnat/>

Svenska kraftnäts anläggningar

Befintliga anläggningar

Svenska kraftnät har koncession och ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärder och/eller verksamheter som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får

vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätten.

I Älmhults kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet (stamnätet) för el. En av ledningarna går mellan Alvesta, i Alvesta kommun, och Hurva, Hörby kommun, och passerar centralt genom kommunen. Den andra ledningen går mellan Alvesta och Hemsjö, Olofströms kommun, och passerar genom den östra delen av kommunen. För att säkerställa att transmissionsnätet för el beaktas behöver 400 kV-ledningarna redovisas ihop med övrig planering i mark- och vattenanvändningskartan. Det behöver framgå att ledningarna tillhör transmissionsnätet för el på en spänningsnivå på 400 kV. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se

Utbyggnadsplaner

Svenska kraftnät planerar sedan en tid tillbaka att förstärka nätstrukturen i regionen. Utifrån nu kända förutsättningar planeras inga förstärkningar av transmissionsnätet i Älmhults kommun.

Riksintresseutredning

Transmissionsnätet är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning, men också en förutsättning för storskalig samhällsplanering. Transmissionsnätets mark och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom

totalförsvarets civila del enligt Miljöbalken (1998:808) 3 kap 9 § av Myndigheten

för samhällsskydd och beredskap. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och

bygglagen (2010:900) 2 kap och Miljöbalken (1998:808) 3 kap 8-9 §§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Transmissionsnätet för el är ett essentiellt planeringsunderlag för kommunalt planeringsarbete. Elsystemet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och för att Sverige ska klara av både internationella och nationella mål som miljö-, klimat- och tillväxtmål.

Samråd

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätet. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: www.svk.se Vid remittering till Svenska kraftnät önskar vi fullständigt material. Vi ser gärna att relevant lägesbundna data i form av shape-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg

Elsäkerhet

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2022:1. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera. Svenska kraftnät vill informera om att invid och under en kraftledning finns det risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, till exempel elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i

närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas exempelvis om väggar och tak är av plåt.

Magnetfält

Svenska kraftnät följer myndigheternas rekommendationer. Myndigheterna har i

nuläget ingen gemensam försiktighetsstrategi eller försiktighetsprincip, utan myndigheterna har separata rekommendationer. Det är Folkhälsomyndigheten som har uppdraget att tillsynsvägleda kommunerna. Det är Strålsäkerhetsmyndigheten som hänvisar till rapporten Magnetfält och hälsorisker (2009). Svenska kraftnät vill uppmärksamma om att utbyggnadsområden i närheten av ledningar kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet. Svenska kraftnät vill att kommunen tar motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga och planerade transmissionsnätledningar som Svenska kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar. För att säkerställa att myndigheternas rekommendationer uppfylls ska ny bostad och skolbebyggelse placeras minst 130 meter från en 400 kV-ledning.

Schablonavstånden är baserat på ett årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet. För avstånd utifrån en eller flera parallellgående ledningars faktiska årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Svenska kraftnät utför beräkningar för sina egna ledningar. Det saknas en beskrivning om bostäder och dess avstånd till 400 kV-ledningar – detta behöver framgå i planen.

Utbyggnad av solcellspark

Vid planering av solcellsparkers krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan Svenska kraftnäts ledningar och till närmaste del av solcellsparkens anläggning. Det är ett krav att minsta horisontella avstånd från transmissionsnätets lednings ytterfas till närmaste del av solcellsparkens anläggning ska vara minst 50 meter (jordning).

Utbyggnad av vindkraft

Det är viktigt att det finns ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och befintliga ledningar. Om ett vindkraftverk rasar ska det alltid finnas en marginal om minst 10 meter till ledningens ytterfas. Avstånden måste även vara tillräckliga för säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

Hänsyn vid planering som påverkar elnätsstruktur

Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätsstrukturen i regionen. Det elnät som behövs för att tillgodose behovet av el tas ofta för givet. I

många områden i Sverige utnyttjas transmissionsnätet redan idag fullt ut stora delar av året. Därför kan det behövas investeringar för att möjliggöra ytterligare uttag av el från transmissionsnätet. Ledtiderna för att få till stånd nya kraftledningar är cirka 10 år, beroende på bland annat tillståndsprocesser kan det ta upp till 15 år innan en ny transmissionsledning är i drift. Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar måste således alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare. Det är regionnätsägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätsnivå. Efter

den initiala bedömningen har regionnätägaren och Svenska kraftnät en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt kan tillgodoses.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

400 kV-ledningar tas med som ett hänsynsområde. Likaså förtydligas att avstånd från skolor, förskolor och bostäder till 400 kV-ledningar ska vara minst 150 meter. Det är välkommet att transmissionsnätet utreds att utgöra riksintresse.

Trafikverket

Trafikverket yttrar sig i egenskap som ansvarig för transportslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet i regionen och som ansvarig för den statliga infrastrukturen i kommunen. Trafikverket ansvarar även för att bevaka och peka ut riksintresse för kommunikationer och önskar lyfta fram följande.

Översiktsplanens tidshorisont framgår inte och det framgår inte heller vilka åtgärder kommunen prioriterar. Trafikverket anser att det av översiktsplanen ska framgå vad kommunen planerar på kort och på lång sikt. En mer övergripande prioritering av de olika åtgärderna efterfrågas och bör ingå i översiktsplanen.

Befintliga riksintressen

Trafikverkets befintliga anläggningar av riksintresse för kommunikationer inom

Älmhults kommun är:

- Järnväg: Södra stambanan (befintlig)
- Järnväg: Älmhult-Olofström (befintlig), Sydostlänken (planerad och framtida)
- Järnväg: Älmhults godsbangård (anläggning för tjänst, befintlig)
- Järnväg: Älmhults kombiterminal (anläggning för tjänst, befintlig)
- Järnväg: Älmhult station (stödfunktion)
- Järnväg: Älmhult station (stödfunktion)
- Väg: Väg 15 (befintlig)
- Väg: Väg 23 (befintlig)
- Väg: Älmhults kombiterminal. Del av väg 600, Södra ringvägen, Terminalgatan och Containervägen. (befintlig)

Den formella kopplingen mellan statlig och kommunal nivå i den fysiska planeringen sker genom att statliga myndigheter anger vilka områden, anläggningar och funktioner som de anser är av riksintresse. Riksintressenas markanspråk och funktioner ska sedan säkerställas i de planer som upprättas och beslut som tas enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Utpekade riksintressen ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna nu och i framtiden. Påverkan på riksintresse kan bland annat gälla buller och i framtagnandet av en bullerberäkning ska det anges hur stor trafik man prognosticerar för och varför. Andra områden som påverkar eller påverkas av riksintresseanläggningen kan bero av vibrationer, luftkvalitet, barriäreffekter, trafiksäkerhet, elsäkerhet och transporter av farligt gods. Det sammanlagda område som behöver bevakas i planprocessen är riksintressets anläggning inklusive det markanspråk som behövs för skyddande av infrastrukturen och eventuellt framtida utbyggnad samt de områden som påverkar eller påverkas av riksintresset.

Enligt beskrivningen av riksintressen på sida 84 i översiktsplanen har kommunen beskrivit Älmhult station och Diö station som riksintressen för järnväg. Stationerna utgör en stödfunktion till det utpekade riksintresset för Södra stambana och klassas därmed som riksintresse. Stödfunktionerna utgörs av

anläggningar som stödjer och säkrar huvudanläggningens funktion. För utpekade riksintressen finns en funktionsbeskrivning som beskriver riksintressets värden och funktion, vilket bör förtydligas i beskrivningen av riksintressen i översiktsplanen. Södra stambanan, Älmhult- Olofström, Älmhults godsbangård och Älmhults kombiterminal är befintliga utpekade riksintressen för järnväg i Älmhult och ska benämnas som sådan i översiktsplanen. Sydostlänken är en framtida utbyggnad av banan Älmhult-Olofström och ska benämnas som planerad och framtida riksintresse för järnväg i översiktsplanen. För Älmhult gäller även ett befintligt utpekat riksintresse för att ansluta till Älmhults kombiterminal (del av väg 600, Södra ringvägen, Terminalgatan och Containervägen), denna vägsträcka ska ingå och beskrivas i översiktsplanen.

Generella säkerhetsavstånd samt trafikbuller För allmänna vägar gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt avstånd. Även för järnvägen råder ett säkerhetsavstånd till bebyggelse där en bedömning om lämplig lokalisering görs inom ramen för detaljplaneprocessen eller bygglovsprövning. Ny bebyggelse tillåts normalt inte inom 30 meter från järnvägen. Med hänsyn till risk för olycka med farligt gods och buller kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas för både väg och järnväg. Trafikverket anser att rådande säkerhetsavstånd och de byggnadsfria avstånden utgör en viktig utgångspunkt i planeringen, både utifrån trafiksäkerhet och människors hälsa där bullerfrågan är en viktig aspekt i lämplighetsbedömningen samt att dess avstånd med tydlighet ska framgå av översiktsplanen. Vid prövning av detaljplaner och bygglov hanteras bullerfrågan på en mer detaljerad nivå i enlighet med förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Funktionellt prioriterat vägnät Trafikverket har tillsammans med länsplaneupprättarna tagit fram ett underlag och pekat ut ett funktionellt prioriterat vägnät som bedöms vara av särskild vikt för nationell och regional tillgänglighet. Trafikverket anser att utpekade vägar bör omnämnas i översiktsplanen, vilka för Älmhults kommun är väg 23 och väg 15 som regionalt viktig väg samt väg 120, väg 121, väg 124 och väg 600 som kompletterande regionalt viktiga vägar. Det funktionellt prioriterade vägnätet utgör ett samlat planeringsunderlag bland annat för prioriteringar av åtgärder och hur vägarna ska hanteras i samhällsplaneringens olika skeden och i avvägningar mellan olika intressen. I det utpekade vägnätet är Trafikverket restriktiva till åtgärder som påverkar framkomligheten, tillgängligheten eller säkerheten negativt. De utpekade vägarna redovisas utifrån funktionerna godstransporter, långväga personresor med bil, dagliga personresor med bil samt kollektivtrafik med buss. Hur de olika funktionerna ska prioriteras och vägas mot varandra ska avgöras i varje enskild planeringssituation, med utgångspunkt i att tillgängligheten längs med utpekade vägar inte ska försämrats. I de fall kommunens planer påverkar det utpekade vägsystemet är det av särskild vikt att planeringen grundas på erforderligt underlag, vilket kan innebära behov av fördjupningar av översiktsplanen eller trafikutredningar som belyser flöden, kapacitet och belastning samt eventuella åtgärdsbehov. Det utpekade vägnätet finns tillgängligt på sidan NVDB på webb. Mer information och kartor finns även på Trafikverkets hemsida. Trafikverket anser att det av översiktsplanen med

tydlighet ska framgå vilka vägar inom kommunen som är en del av det funktionellt prioriterade vägnätet.

Järnväg

På sida 40 och 48 i översiktsplanen gällande transportinfrastruktur i Liatorp och Eneyda beskriver kommunen att en planskild lösning föreslås i nära anslutning till befintlig plankorsning med järnvägen. I samband med större investeringar på järnvägsnätet, till exempel nya spår, elektrifiering, hastighetshöjning med mera

genomför Trafikverket en översyn av samtliga påverkade plankorsningar. I vissa fall beslutas att plankorsningarna ska byggas om, till exempel när det finns blockerande tåg. I det fall en plankorsning uppfyller Trafikverkets krav är det inte en prioritet för oss att bygga om den. I samband framtida planering gällande ökad kapacitet på Södra stambanan kan eventuellt en omprövning av befintliga plankorsningar utföras beroende på var nya spår planeras/lokaliseras.

I det fall en kommun spelar in ombyggnation av en plankorsning (som uppfyller Trafikverkets krav) kommer kommunen troligen att behöva bekosta en stor del själva. En utredning får göras i det specifika fallet och möjligen kan till exempel regional infrastrukturplan bekosta en del. Vid kommunala önskemål om ombyggnation av en plankorsning ska kommunen ha en dialog med Trafikverket i tidigt skede. Trafikverket planerar för en ny järnvägsförbindelse mellan Älmhult och Blekinge, Sydostlänken. Projektet innebär bland annat att befintlig bana Olofströmsbanan (Älmhult-Olofström) elektrifieras och rustas upp samt ny järnvägssträckning mellan Olofström och Blekinge kustbana. Trafikverket och Kommunen har dialog gällande åtgärder i Älmhult kopplat till Sydostlänken. Kommunen har signerat avtal gällande medfinansiering av persontrafikåtgärder i Älmhults kommun på Sydostlänken. Trafikverket vill i detta sammanhang även påtala att det inte finns någon ekonomisk planering från Trafikverkets håll gällande flytt av bangård söder om Älmhult.

Statlig väg

Trafikverket noterar att nysträckning/ombyggnad av statlig väg ingår planförslaget, bättre väg planeras mellan Älmhult och Ljungby, även GC-vägar utmed statligt vägnät. Det är viktigt i detta sammanhang att kommunen beaktar de planeringsförutsättningar som råder utmed dessa vägar. Gällande förslag på

åtgärder på statligt vägnät så anser Trafikverket att kommunen bör komplettera planförslaget överlag så det tydligt framgår vilka åtgärdsförslag som är kommunala önskemål och vilka som kommunen och Trafikverket gemensamt verkar för att genomföra. Åtgärder på statligt vägnät måste efterleva reglerna

enligt Vägar och gators utformning (VGU) och ska, om de behöver tillkomma till följd av kommunal exploatering, finansieras av kommunen.

Vid planering av bostäder eller verksamheter som innebär ökad trafik på en funktionellt prioriterad väg är det viktigt att se till att tillgängligheten utmed vägen inte påverkas negativt. Trafikanalyser bör utföras för att visa hur bland annat kapacitet och trafiksäkerhet påverkas. Ett sätt att uppnå en god tillgänglighet och trafiksäkerhet är också att minska tillskottet av mer trafik genom en transportsnål samhällsplanering (en steg 1-lösning). Trafikverket har tagit fram en handledning, ett förhållningssätt, som beskriver hur vi gemensamt bör arbeta för att värna de prioriterade vägarna och tillgängligheten på dem.

Det funktionellt prioriterade vägnätet redovisas i den Nationella vägdatan, NVDB och på Trafikverkets webbplats.

Ett sätt att uppnå bättre tillgänglighet och trafiksäkerhet vid anslutning till FPV kan vara att samla ihop flera befintliga anslutningsvägar i en anslutningspunkt, men även planskilda korsningar bör prövas. Vid exploateringar utmed det prioriterade vägnätet kan exploatören behöva bidra till åtgärder så att tillgängligheten inte försämras.

Fortsatt arbete

Trafikverket förvaltar och underhåller många vägar inom och genom kommunens tätorter. Med anledning av den utveckling som kommunens översiktsplan föreslår så kommer Trafikverket vilja fortsätta arbetet med att se över väghållarfrågan i kommunens tätorter. Många vägar kan redan idag inte anses ha någon statlig funktion. Utvecklingen som kommunen föreslår i tätorterna innebär att frågan är aktuell att se över framgent. Vi är positiva till att diskutera väghållarfrågan med kommunen i den fortsatta dialogen snarare än i enskilda detaljplaner.

Trafikverket ser fram emot det fortsatta samarbetet med samhällsutvecklingen inom kommunen och de kommande planerade aktiviteterna. Samarbetet sker fortsättningsvis enligt ramöverenskommelsen mellan parterna.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Flera områden som Trafikverket lyfter förtydligas i översiktsplanen, bland annat avstånd till väg och järnväg, det funktionella vägnätet och samt prioriteringar. Det är dock ingen hemlighet att det är Södra stambanan som såväl ur ett nationellt, regionalt och kommunalt perspektiv är en högt prioriterad fråga. Utöver det kompletteras översiktsplanen med prioriteringar och vilka åtgärder som i första hand är ett kommunalt intresse och i första hand ett statligt intresse. I många fall är det ett gemensamt behov.

Skanova

SSAM

Yttrande över samrådsförslag översiktsplan för Älmhults kommun 2024

Södra Smålands avfall och miljö (SSAM) är ett regionalt avfallsbolag som ägs av Lessebo, Markaryd, Tingsryd, Växjö och Älmhults kommuner. SSAM är en sammanslagning av avfallsverksamheterna i respektive kommun och syftet med samordningen är att utveckla avfallshanteringen i hela regionen. SSAM bildades 2018 och har sedan 1 januari 2019 ansvaret för all avfallshantering i de fem ägarkommunerna. Det innefattar sophämtning, återvinningscentraler, slamtömning och drift av kommunernas avfallsanläggningar. Vår vision är att tillsammans nå ett Småland utan avfall.

Bakgrund

SSAM har beretts tillfälle att yttra sig över samrådsförslag översiktsplan Älmhults kommun 2024 som även berör och omfattar området Äskya 1:27 där Äskya avfallsanläggningen som SSAM driver åt Älmhults kommun är belägen. I översiktsplanen framgår det hur Älmhults kommun i den fysiska planeringen tänker ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella, regionala och kommunala mål av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

SSAM:s synpunkter på samrådsförslaget

Det är viktigt att förslaget på översiktsplan inte försvårar för SSAMs verksamhet eller begränsar möjligheterna till vidare utveckling av avfallsanläggningen med tillhörande behandling av lakvatten. SSAM står inför en ny tillståndsprövning där närhet till bostäder kan bli ett hinder. Det finns en konsekvensutredning för Äskya avfallsanläggning som genomfördes av Älmhults kommun 2018 d.v.s. innan SSAM bildades. I utredningen framgår att avståndet mellan bebyggelse och de ytor där behandling och lagring sker fortsatt bör vara minst 400 m för att störningar inte ska uppstå. Det står även att det var utredarens bedömning av nuläget, och ingen garanti för att det går igenom vid en eventuell ny tillståndsprövning. Följande punkter anser SSAM är extra viktiga att ha i åtanke för att säkerställa att verksamheten på Äskya avfallsanläggning inte hindras att utvecklas enligt de regler och lagar som finns för avfallshantering samt för en hållbar framtida avfallshantering:

- I översiktsplanen beskrivs tre centrala gröna stråk som ska utvecklas för rekreation, friluftsliv, biologisk mångfald och människor folkhälsa. SSAM vill uppmärksamma på att det ena stråket går precis intill Äskya avfallsanläggning. Så länge avfallsanläggningen är aktiv kan buller och lukt förekomma som kan upplevas motverka syftet med de gröna stråken.
- Vid markering av verksamhetsområde för Äskya avfallsanläggning anser SSAM att även lakvattendammarna ska ingå. Lakvattendammarna finns till för att rena lakvatten från Äskya avfallsanläggning.
- SSAM anser att det är viktigt att hänsyn tas till att transporter ska kunna ske till och från Äskya avfallsanläggning på ett säkert sätt. Detta blir extra viktigt när utveckling och förbättringar görs för att göra väg 120 säkrare och bland annat cykel- och gångstråk planeras.
- SSAM vill lyfta vikten av att hänsyn tas till Liatorp återvinningscentral i samband med utveckling av grön- och friluftsområden, bebyggelse och transportinfrastruktur.

SSAM anser att det är viktigt att hänsyn tas till att transporter ska kunna ske till och från Äskya avfallsanläggning på ett säkert sätt. Detta blir extra viktigt när utveckling och förbättringar görs för att göra väg 120 säkrare och bland annat cykel- och gångstråk planeras. SSAM vill lyfta vikten av att hänsyn tas till Liatorp återvinningscentral i samband med utveckling av grön- och friluftsområden, bebyggelse och transportinfrastruktur.

Avfallshantering

SSAM AB vill verka för att avfallshanteringen i Älmhults kommun ska utformas så att det främjar ett hållbart cirkulärt samhälle (för mer information se Älmhult kommuns Avfallsplan – På väg mot ett Småland utan avfall). Äskya avfallsanläggning är en viktig resurs för regionens utveckling och för möjlighet att ta omhand material som inte kan återvinnas utan behöver deponeras. I regionen finns behov av deponeringsmöjligheter bland annat för förorenade massor från exempelvis sanering av förorenad mark. Antalet deponier i landet minskar och de fåtalet anläggningar som finns kvar utgör en viktig resurs för omhändertagande av föroreningar. Många deponier ligger långt utanför samhället när de en gång uppstod, vilket också gäller för Äskya avfallsanläggning. Efter hand som samhällen växer kommer bostäder och verksamheter allt närmare avfallsanläggningarna vilket kan leda till störningar p.g.a. buller, lukt, tung trafik med mera. Därför tycker SSAM det är bra att Äskya finns med i bilden över

transportintensiva företag. I samband med utveckling och planering av Älmhult, är det viktigt att hänsyn tas till den verksamhet som bedrivs på anläggningen så att exempelvis bebyggelse inte utgör hinder för en fortsatt effektiv drift av verksamheten.

Inför utveckling av stadskärnan samt planering av byggnation

För att säkerställa funktionella avfallslösningar och ett effektivt omhändertagande av avfall i nya fastigheter och stadsdelar behöver planeringen för detta komma in i ett tidigt skede. Det är viktigt att ha i åtanke att avfallshantering är under utveckling där exempelvis fler avfallsfraktioner ska sorteras ut jämfört med tidigare regler. Detta kan i sin tur påverka mängden tung trafik som behöver kunna ta sig fram samt utformning och antalet av framtida miljöhus. Från 1 januari 2024 har det införts nya regler om fastighetsnära insamling av förpackningsavfall. Det nya systemet innebär även ny roll för kommunen och bostäder ska anpassas till att klara kommunens krav på källsortering och avfallshantering. Utrymmen, transportvägar och vändplatsers utformning för sortering av avfall etcetera ska följa handbok för avfallsutrymmen samt Avfallsföreskrifter för Älmhults kommun.

Kommunledningsförvaltnings kommentar

Det gröns stråk som finns är delvis ett befintligt och har även andra syften än människors stråk för friluftsliv och rekreation. Området närmast får planeras utifrån förutsättningen att Åskya återvinningscentral finns och vid kommande planering tas en tidig dialog för att inte försvåra för förutsättningarna för Åskya.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har under granskningstiden haft möjlighet till samråd och synpunkter utifrån nämndens ansvarsområde, och därmed yttrat sig över förslag till översiktsplan.

Kultur- och fritidsförvaltningen samtycker om fokus kring att utveckla och stärka spår och leder för att främja friluftslivet och besöksnäringen. Kultur- och fritidsnämnden är positiv till ökade insatser längs med leder för att främja attraktiviteten och tillgängligheten för friluftslivet. Det är av yttersta vikt att särskilt uppmärksamma behovet av aktiviteter och upplevelser för barn och unga, både inomhus och utomhus. Genom att skapa fler aktivitetsytor och mötesplatser för dessa grupper kan vi bidra till en mer engagerad och aktiv ungdom i kommunen. Det är vidare viktigt att utveckla nya kulturella mötesplatser liksom att stärka redan befintliga sådana i hela kommunen när så är möjligt så att alla invånare, kan ha tillgång till sådana platser. Dessa mötesplatser bör utformas så att de tillgodoser olika behov och intressen, vilket kan stärka gemenskapen och trivseln i kommunen. En viktig del av denna satsning är samarbetet med civilsamhället. Vidare ställer sig nämnden positiv till att man i ett särskilt kapitel lyfter fram vikten av att värna attraktiva kulturmiljöer och riksintressen i samhällsutvecklingen.

Sammanfattningsvis betonar nämnden att det är väsentligt att investera i utvecklingen av spår och leder, främjar spontanidrott, skapar fler upplevelser för barn och unga, samt etablerar kulturella mötesplatser i hela kommunen.

Kommunledningsförvaltnings kommentar

Översiktsplanen lyfter vikten av de frågor som kultur- och fritidsnämnden betonar i yttrandet och KLF delar dessa ställningstaganden. Det sker genom ett samarbete inom kommunens organisation men även med andra aktörer.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutar att inte lämna något yttrande från nämnden i detta läge av processen. Respektive partigrupp får istället själva ta ställning till eventuellt yttra.

Kommunledningsförvaltnings kommentar

Ingen kommentar.

Politiska partier**Centerpartiet****Remissvar Översiktsplan Älmhults kommun från Centerpartiet**

Vi lämnar både generella synpunkter och mer detaljerade förslag. Några av de förslag vi lämnar är på rubriker eller inriktningar och skulle dessa ändras leder detta självklart till följdändringar i tillhörande brödtext.

Övergripande synpunkter

Det nya förslaget till Översiktsplan i Älmhults kommun är generellt sett bra! Vi gör flera viktiga ställningstaganden om hur kommunen ska utvecklas, för hur vi ska skapa fler attraktiva boendemiljöer, hur näringslivet ska hitta kompetens och hur vi bygger ett hållbart samhälle tillsammans.

Vi håller en positiv ton i planen vilket är bra. Det är viktigt att planen är "framåtlutad". Ett specifikt tecken på detta används på s 11 som säger: "I Älmhult börjar Småland!" Ett talande uttryck som kanske kan användas i det fortsatta arbetet med att prata om Älmhults kommun som plats.

Centerpartiet vill lyfta fram processen under framtagandet som positiv. Det har varit överlag bra respons på samrådsmötena och via möjligheten att lämna synpunkter helt digitalt tror vi att ytterligare målgrupper har kunnat nås som vi inte har träffat tidigare. Vi har respekt för att arbetssättet är tidskrävande men ett liknande arbetssätt vore intressant att fråga i framtagandet av fler kommunala policys och inriktningsdokument för att öka påverkansmöjligheten och för att få nya idéer.

Övergripande synpunkter

1. Rubriken med "en stark centralort som gynnar helheten" prickar inte rätt, det leder tanken in på att centralorten är viktigare än de andra delarna av kommunen, något vi vänder oss emot. Vi menar att de olika delarna har nytta av varandra. Vi ser hellre en skrivning i stil med "**Landsbygderna och tätorterna är viktiga förutsättningar för varandra**" eller liknande (s 12).
2. Gällande förslagen till **Landsbygdsnod/Landsbygdscentra**, här tycker vi att västra delen Göteryd-Delary-Ryfors är rätt prioriterat (s 16).
3. Som **nytt förslag i östra och norra delen** föreslår vi att Virestad-Bråthult hålls samman som en nod och Häradsbäck görs till en egen nod. Detta är mer naturliga kopplingar och Centerpartiet ser kraften i samarbetet mellan Virestad och Bråthult som viktigt att lyfta fram, här finns utvecklingspotential.
4. Centerpartiet anser vidare att **begreppen "landsbygdscentra och landsbygdsnod" behöver diskuteras vidare politiskt** för ökad tydlighet. Vi anser att långsiktig tydlighet i satsningar på både landsbygdscentra och -nod är av vikt för att utveckling ska kunna ske. Potentialen är stor på dessa platser. Detta hänger ihop med vårt ställningstagande kring hur man bör se på relationen landsbygd och tätorter som vi anser är viktiga förutsättningar för varandra (bland annat s 12, mm).
5. Centerpartiet saknar till stor del **lekplatser/upptäcktsplatser** i dokumentet som helhet. Vi står fortsatt bakom att alla orter bör ha minst en bra lekplats för barn och detta bör speglas i ÖP. Möjligheter för samordning finns med förskola/skola och lokala föreningar. Detta kan med fördel läggas till som övergripande inriktning under "bebyggelse" på s 16 eller under resp. tätortsbeskrivning.
6. Haganäsområdet anges som centrum för idrott och motion med möjlig utveckling vilket vi ställer oss bakom. Centerpartiet vill också lyfta fram möjligheterna som finns på gamla grusfotbollsplanen (ytan framför simhallen/Elmehallen) som ett möjligt område för vidare utveckling för spontanidrott, lek eller rekreation kopplat till simhallen sommartid. Detta bör studeras vidare (s 26-27)

7. Vi uttrycker i ÖP att Älmhults kommun är ”**generellt positiva till byggande av bostäder och verksamheter på landsbygden**” (s 17 mm). Detta är ett viktigt ställningstagande och något som vi i Centerpartiet verkligen vill lyfta fram som viktigt och som en generalprincip! Det är samtidigt viktigt att detta ställningstagande inte urvattnas med invändningar eller passusar som talar emot detta på andra ställen i översiktsplanen eller i andra styrande dokument.
8. Jmf exvis s 63 ”brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk endast vid väsentliga samhällsintressen” och att ”nya bostadshus får inte försvåra befintliga verksamheter”. Vi tycker inte att det ska krävas väsentliga skäl, alternativt att någon som vill bygga enstaka bostadshus på landsbygden av Älmhults kommun ska ses som ett väsentligt samhällsintresse. Jmf också s 52 om ”tillkommande bebyggelse i anslutning till gårdar.”
9. Exvis också s 70-71 ”möjligt bygga enstaka bostadshus under förutsättning att det inte försvårar bedriva jordbruksmark med hänsyn till lukt...” eller för den delen s 59 under rubriken kulturmiljövård som anger att ”en stor del av kulturmiljöerna utgörs av odlingslandskap vars värden vårdas och bevaras genom ett aktivt jordbruk”. Texterna bör alltså samordnas och förtydligas.
10. Vi är också positiva till att områdena med s.k. ”**sammanhållen bebyggelse**” har minskats i antal (s 72), en fråga vi har uppmärksammat i flera år. Vi vänder oss samtidigt principiellt emot begreppet och menar att det komplicerar byggande på landsbygd. Vi förutsätter att vi är tydliga gentemot de som fortsatt bor inom ett område med sammanhållen bebyggelse och har tydliga regler för hanteringen internt.
11. Centerpartiet anser att skrivningen om **el- och energiförsörjning bör stärkas**. Elektrifieringen av samhället går fort och ett ökat behov av investeringar i elnäten är redan här. Detta gäller såväl landsbygd som tätort. Texten på s 75 bör justeras i stil med att ”Älmhults kommun har mycket högre krav på elnätens kapacitet och att utbyggnadsbehov finns i kommunens samtliga delar. Utan ökade förutsättningar för el- och energiförsörjning begränsas kommunens möjlighet att växa vilket är allvarligt.” Maj 2024
12. **Ställningstagande och prioriteringar för näringsliv har utvecklats** positivt sedan föregående ÖP vilket är helt rätt prioriterat (s 60-63, mm). Särskilt välkommet är ställningstaganden kring kompetensförsörjning och arbetsmarknad vilket vi menar är den högst prioriterade frågan för näringslivsutvecklingen i Älmhults kommun.
13. 1På s 68, rubriken Kommunens naturvårdsplan. Vi föreslår att en punkt läggs till som riktlinje: ”**Att ett område finns utpekad i naturvårdsplanen ska inte i sig ligga till grund för inskränkning av den enskilde markägarens rätt att bruka området.**” Äganderätten är stark och vi vill vara tydliga med att markägarens rätt att bruka marken är prioriterad.
14. Avsnittet om kommunikationer och transporter är tydligt. Centerpartiet ställer sig bakom att **vägen mellan Älmhult och Ljungby är en prioriterad utbyggnad** (s 20, 30, 69 mm) Det finns flera starka argument för att det är sträckan längs väg 124 som bör arbetas vidare med men fortsatt utredning krävs innan slutligt ställningstagande.
15. Centerpartiet är särskilt **glada att det enskilda vägarna har en egen rubrik** i ÖP (s 69)! Älmhults kommun har en framgångsrik modell vad gäller att förvalta de enskilda vägarna i samverkan med vägföreningar med flera Vi vill vara tydliga med att kommunens ansvarstagande ska fortsätta därför

föreslår vi ytterligare en punkt: -"Kommunen ska ta ett fortsatt stort ansvar för skötseln av de enskilda vägarna".

16. Rubriken Grönskande Älmhult (s 24) vill vi ska stärkas med en punkt om **stadsodling**: -"Fler områden för stadsodlingsprojekt eller lättillgängliga koloniområden ska tillskapas"

Orterna

Häradsbäck/Pjätteryd: Centerpartiet ser värdet i lokala brandvärn och menar att tillgången till dessa (mark/lokaler etcetera) bör lyftas fram även i ÖP, minst i de orter där de finns idag, dvs Häradsbäck, Pjätteryd. (s 46 och 50).

Liatorp/Energyda: Vi vill särskilt understryka att vi är positiva till att få planskilda korsningar i Energyda och Liatorp – detta är en förutsättning för säker utveckling av de båda tätorterna (s 40 och 48).

Delary: Centerpartiet ställer sig bakom förslaget till en badplats i Delary på västra sidan ån, detta är en god idé. Vi vill också inkludera tillgång till båtplatser eller ilägningsplats på västra sidan ån (s 36-27).

Älmhult: Om Älmekullas framtid: Centerpartiet tar ställning för att Älmekulla idrottsplats ska finnas kvar som idrotts- och mötesplats på sikt. Vi vill att ÖP bör justeras så att området är utpekad för idrott och rekreation. Vi tror också att mark för nya fotbollsplaner i anslutning till Vena bostadsområde behöver finnas men inte som en arena (s 26).

Älmhult stadskärna: Vi anser att tomten för gamla "Ingvars kiosk" och även tomten direkt väster därom ingår i "stadskärnan". Det är ett område som i framtiden kan vara intressant för handel och centrumverksamhet. Vi föreslår att stadskärnan justeras och sträcker sig hela vägen fram till Kvarngatan. (s 34). Maj 2024

Älmhults centrum/Torget: Vi vill lyfta fram ett fokus på flöde på och kring torget och Älmhults centrum. Utveckla texten: "Prioritera handel, restaurang, café, butiker och service i centrum och verksamheter som drar flöden av människor. Verksamheter bör bidra till hög besöksfrekvens." Det bygger attraktivitet (s 34-35). Torget ska vara en plats för möten och en naturlig miljö att vara i.

Diö: Vi anser att Diö ishall bör nämnas under rubriken "besöksnäring" eller "ställningstaganden". Ishallen och föreningarnas verksamhet i hallen är en viktig del av Diös identitet och bör utvecklas. (bland annat s 38-39)

Energyda: Välkommen tydlighet om spännvidden i verksamheten på idrottsplatsen i Energyda. (s 40) Det är bra att möjligheterna att utöva flera sporter på idrottsplatsen utvecklas för framtiden.

Liatorp: Vi anser att Liatorp bör knytas närmare sjön Möckeln, det är bra att detta lyfts i ÖP men vi vill vara ännu tydligare. På s 48 föreslår vi att texten "grönområden friluftsliv: sista punkt – starkare koppling Liatorp-sjön Möckeln" byts till "starkare koppling Liatorp-sjön Möckeln bör prioriteras (längs väg 124), förslagsvis via badplats i närheten av Bölsnäs".

Samtliga orter: Generellt gillar vi idéer för att stärka och utveckla identiteterna i våra för våra tätorter. Bland annat på s 28 nämns detta som att "tillvarata och uppmärksamma ... kulturhistoriska värden" i Älmhults tätort. Vi föreslår att ökad skyltning på fastigheter eller i bostadsområden tas med som en del i detta där man kan beskriva en byggnads eller en plats historia (i samtliga orter). Det kan på sikt också bli besöksmål i sig.

Samtliga orter: Det är bra att områden för tillgänglig tomtmark har setts över i samtliga orter i linje med uppdrag från kommunfullmäktige. En löpande översyn av detta krävs för att "hänga med" i samhällsutvecklingen och för att skapa attraktiva boendeanternativ.

Centerpartiet anser att boende nära vatten bör prioriteras och att de nya områdena för LIS är bättre än de tidigare. Kommunen bör aktivt vara möjliggörare och bidra till att utmana den orimliga strandskyddslagstiftningen för att fler ska få bygga nära vatten.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I översiktsplanen ses skrivningarna gällande centralort, tätorter och landsbygd över. Dock föreslås skrivningen kring Älmhults centralort kvarstå. När det gäller orterna Virestad, Bråthult och Häradsbäck så föreslås dessa utgöra landsbygdsnoder och med ett uppdrag om att se över hur ytterligare samverkan mellan dessa kan ske. Älmekulla kommer fortsätta vara en idrottsplats och att området direkt norr om idrottsplatsen studeras vidare med utgångspunkt för idrottens behov men också möjlighet att förtäta med i första hand arbetsplatser.

När det gäller att ta jordbruksmark i anspråk krävs enligt miljöbalken ett särskilt skäl, väsentligt samhällsintresse, för att bebygga sådan mark. I översiktsplanen har resonemanget utvecklats och kommunen anser att landsbygdsutveckling är ett särskilt skäl.

Sammanhållen bebyggelse är ett begrepp i plan- och bygglagen när bygglov krävs och kommunen har inom lagens ramar tolkat det så att så få som möjligt omfattas av bygglov.

Elförsörjning är helt central och kommer att utvecklas i översiktsplanen. Naturvårdsplanen är inte tvingande plan utan utgör ett planeringsunderlag samt lyfta de värdefulla områden som finns.

Socialdemokraterna

ÄLMHULT – PLATSEN DÄR VI BOR, LEVER OCH TRIVS

Älmhult är en plats där framtidstron är stor – här vill människor bo, verka och leva. Älmhult ska vara en kommun som håller ihop och detta förutsätter att vi tillsammans ställer upp för varandra – oavsett bakgrund och oavsett var i Älmhult vi bor och vart vi är på väg. Ett Socialdemokratiskt Älmhult präglas av jämlikhet, jämställdhet, solidaritet och en drivkraft att vilja göra saker tillsammans. I Älmhult prioriterar vi hållbarhetsarbetet och förenklar för invånarna att göra miljövänliga val.

BÄSTA MÖJLIGA START PÅ LIVET

Älmhults kommun ska ha en väl fungerande skola och förskola, med hög kvalitet i alla delar av verksamheten. En verksamhet som skapar en bra grund för ett friskt och hållbart liv. Vi anser att där barnen finns, där ska det finnas förskolor. Där det finns förskolor idag ska det fortsätta finnas förskolor – under förutsättning att det finns så många barn att kvaliteten på verksamheten kan anses som hög. Vi vill att Haganässkolan ska vara förstahandsval för Älmhults elever och även för gymnasieskolan är vårt mål att alla elever ska gå ut med godkända betyg, det är därför viktigt att planera för att gymnasieskolan ska finnas på den plats den finns idag och kan utvecklas där.

TRYGGHET GENOM HELA LIVET

Vi vill att Älmhult ska vara en plats där alla känner sig hemma och trygga - genom hela livet.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhet är en viktig aspekt att ha med sig i fysisk planering. Det finns utmaningar på flera ställen i kommunen och vi pekar här ut några:

- Vi vill se planskilda järnvägs korsningar i Liatorp och Energyda.
- Trafiken på väg 124 genom Liatorp behöver ledas om så att den istället går på väg 600 till och från väg 23.
- Fler övergångsställen behövs i de flesta byar över vältrafikerade vägar – ex Häradsbäck, Hallaryd, Diö.

Fler boendeformer

Kommunen behöver skapa fler olika boendeformer att välja mellan när vi blir äldre. Bostäder anpassade för äldre på flera platser i kommunen behöver möjliggöras, med god tillgänglighet och närhet till service – hyran på dessa måste var rimlig.

JOBB OCH TILLVÄXT FÖR FRAMTIDSTRO

Kommunen ska jobba aktivt för att fortsätta denna positiva utveckling och vi tror att utbildning, ett gott företagsklimat och att Älmhult är en attraktiv plats att bo, leva och verka i är viktiga förutsättningar. Älmhult ska vara en intressant plats för att starta, utveckla eller etablera sitt företag. Kommunen ska alltid vara möjliggörare. Detta skapar fler arbetstillfällen och tillväxt.

Infrastruktur

En väl utbyggd väg och järnväg är en förutsättning för att Älmhults näringsliv ska ha möjlighet att utvecklas. Att stambanan byggs ut och att Sydostlänken inklusive triangelspår genomförs är viktigt både för godstrafik och persontrafik.

Vi vill ha snabbare och säkrare väg mellan Ljungby och Älmhult. Vilken dragning som är mest lämplig ska beslutas gemensamt med Ljungby kommun och Region Kronoberg. På sikt vill vi också planera för stationslägen i Liatorp och Energyda.

Energi

Behovet av el är stort hos våra företagare och bristen hämmar möjligheten till nyetablering och utökning. Översiktsplanen ska inte hindra utbyggnad av elnätet. Det måste vara en tät dialog med elnätsföretaget för att vara väl insatt i möjligheter och begränsningar för elförsörjningen i kommunen inför planering av nya områden som ska byggas ut. Det är också viktigt att vi i samband med översiktsplanen har dialog

med våra grannkommuner eftersom elförsörjningen kan påverkas av förutsättningarna i andra kommuner.

Verksamhetsmark

Kommunen ska fortsätta att planera för ny mark för olika former av verksamhet, samt inte hindra eller försvåra befintliga industriers verksamhet.

Mobiltäckning

Det är viktigt att översiktsplanen inte hindrar utbyggnad av utrustning för ett väl fungerande mobilnät och när detaljplaner sedan görs innefattar utpekade utrymmen för digital infrastruktur för att inte dra ut på utbyggnaden.

Digital infrastruktur

Vi har idag ett väl utbyggt bredbandsnät och vi ska fortsätta att erbjuda fiber i hela kommunen.

Kollektivtrafik

Att bo på landsbygden i Älmhult innebär dålig tillgång till kollektivtrafik. Stråken mellan Älmhult – Ljungby, Älmhult – Olofström, Älmhult – Växjö och Älmhult – Malmö är väl fungerande och dessa måste vi värna och utveckla. Sträckan Markaryd – Älmhult – Tingsryd fungerar inte alls och behöver på något sätt utvecklas. Det är svårt att få till traditionell linjetrafik, men andra alternativ såsom anropsstyrd trafik och liknande kan vara ett alternativ som vi ska försöka påverka Region Kronoberg att införa.

EN HÅLLBAR PLATS DÄR VI BOR, LEVER, TRIVS och UTVECKLAS

Vår vision för Älmhult är att det ska vara en hållbar plats i alla avseenden. Vi har ett stort ansvar för både människor och planeten när vi utvecklar vårt samhälle med bostadsområden, vägar och mötesplatser. Fler bostäder i attraktiva livsmiljöer är en förutsättning för en fortsatt stark och hållbar utveckling i Älmhult.

Älmhults centrum

Älmhults centrum ska vara en levande plats med handel, kultur och med plats för café och restauranger med uteserveringar. Vi behöver binda samman bägge sidorna om järnvägen på ett tydligare sätt. Det ska också finnas gröna områden i vår centralort, både i form av parker, med träd som skapar skugga och med planteringar i krukor. Det ska vara trivsamt att vistas i centrum. Den tätortsnära skogen ska skötas på ett tillfredsställande sätt och den ska planeras så att den blir lätt att ta hand om.

Våra mindre tätorter

Våra mindre tätorter ska också underhållas, särskilt när det gäller tätortsnära skog. Vi tror att det kan fungera att bygga enplans flerfamiljshus utanför tätorten och då i första hand Liatorp. Vi ska göra allt för att minska krånglet att bygga i hela kommunen och ett sätt kan vara att minska ner på den sammanhållna bebyggelsen samt att vara positiv till strandnära byggnationer.

Laddinfrastruktur

Fler elbilar finns nu på våra vägar och det måste finnas möjlighet att ladda bilen i kommunen. Vi ska fortsätta verka för en utbyggd laddinfrastruktur.

Vattenkvaliteten

Vatten är vårt viktigaste livsmedel och stora delar av Älmhults invånare får sitt dricksvatten från sjön Möckeln. Att arbeta med att förbättra vattenkvaliteten i sjön tror vi är en viktig fråga. Helgeås vattenråd och Helgeåkommitten bevakar vattnet i Helge ås system, men vi tror att vi kan utveckla arbetet i Möckeln tillsammans med markägarna runt omkring. Vattenriket i Kristianstad kan vara en inspirationskälla.

Boende

Älmhult ska vara en attraktiv plats att bo på. Om du vill bygga ett hus så ska vi arbeta för att göra det så enkelt som möjligt. Ett sätt är att minska ner på platser som idag benämns som "sammanhållen bebyggelse".

Det finns inte så många villatomter till försäljning i Älmhults centralort och vi gör det möjligt att bygga i närheten av Möckelns västra strand. Det finns inte heller så många alternativ för de som vill bygga utanför tätorten och här vill vi se större tomter, gärna när vatten. När bostäder byggs så behöver vi också vara rädda om rekreationsområden, ex tror vi det är en dålig idé att bygga bostäder söder om Liatorp i bokskogen som nu är utpekad.

Klimat

I Älmhult ska det vara enkelt att göra de klimatsmarta valen och kommunen ska vara föregångare i klimatarbetet. Vi ska uppmuntra till ett hållbart byggande med så lite klimatavtryck som möjligt och till ett fossilfritt resande. Vi ska också arbeta för den biologiska mångfalden när vi planerar vårt samhälle och skydda naturen när vi gör vår samhällsplanering. Vi ska försöka skydda träd i stället för att utgå från att de alltid ska huggas ner vid exploatering.

EN FRITID SOM ÖKAR LIVSKVALITETEN

Vi tror att livskvalitet kan öka genom god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter i hela kommunen - för alla åldrar. Vi tror detta är viktigt både för oss som redan bor här, och för dem som vi vill ska flytta hit. Älmhult ska vara en familjevänlig och intressant kommun att bo och leva i och attraktiv att besöka.

Närheten till vatten

I Älmhult finns många sjöar i närheten där vi bor, men tillgängligheten till dem är inte alltid god. Området kring Södra Möckeln ska göras mer tillgängligt och på sikt fler ställen på både östra och västra sidan. Att även använda sig av konst så som man gjort runt Växjösjön hade lockat ut människor i naturen och ökat välbefinnandet.

Vandringsleder

Vandringsleder och möjligheter till rekreation har under de senaste åren utvecklats på flera ställen i kommunen. Att utveckla fler möjligheter att ta sig ut i skog och mark innebär hälsovinster både fysiskt och psykiskt och gynnar både kommuninvånare och turister.

Fiske

Älmhult har flera fina vattendrag för sportfiske. Fredriksfors, Gustavsfors, Helge å och Möckeln är några platser. Fiske är ett intresse som många kommuninvånare har idag, men som också lockar turism och besökare, detta tror vi att vi kan bygga vidare på.

Cykel

Vi vill bygga fler säkra och sammanhängande cykelvägar i hela kommunen. Detta är ett sätt att förenkla för medborgande resa tryggt och att resa fossilfritt.

Träffpunkter

Vi vill att det ska finnas träffpunkter som riktar sig till personer med olika intressen, men också som möjliggör möten mellan olika kulturer och åldrar. I takt med att befolkningen växer så finns ett behov av att utveckla de befintliga, men även att skapa nya. Vi vill därför stödja föreningar som tar initiativ till att skapa och utveckla olika typer av mötesplatser i hela kommunen

Besöksmål

Älmhults kommun är ett intressant besöksmål för både nationella och internationella turister. Det finns en stor potential att dra bättre nytta av att IKEA Museum, Möckelsnäs, Linnés Råshult och andra besöksmål i kommunen. För att utveckla Älmhult som turistdestination och skapa fler arbetstillfällen vill vi arbeta aktivt och underlätta för företag som vill satsa på turistverksamhet inom exempelvis natur, rekreation eller kultur.

Elmekulla

Platsen Elmekulla är viktig för kommunens idrottsliv. Det har under längre tid diskuterats en flytt av anläggningen, men vi tror att platsen det ligger på idag är bra. Detta eftersom det fångar upp flera olika bostadsområden i centralorten och då hjälper till att skapa integration. Det blir heller inte så långt för sportutövarna att ta sig som om den flyttas till Vena.

Rekreationsområden

Det är viktigt med möjlighet till rekreation i hela kommunen. Haganäsparken, Klöxhultsområdet och Vena är platser där många människor rör sig i naturen och detta ska vi vara rädda om. Även våra mindre orter har viktiga platser för rekreation och där tycker vi inte att vi ska exploatera för mer fler bostäder. Området längs med sjön Möckeln mellan Diö och Liatorp tror vi på sikt kan bli ett nytt rekreativt ställe när samhällena alltmer växer ihop.

ETT TRYGGT ÄLMHULT SOM HÅLLER IHOP

Hela Älmhult ska vara en trygg plats att leva, bo och verka i. Vad som gör att vi känner oss trygga är olika för olika personer. Att vara utom fara innebär inte alltid att man känner sig trygg och att känna sig trygg betyder inte alltid att man är utom fara. Detta behöver vi ha med oss när vi jobbar med tryggheten i hela kommunen – vi måste ha med oss fysiska, psykiska och existentiella aspekter för att människor ska uppleva trygghet

Trygghet

Att känna sig trygg ska vara en självklarhet i hela Älmhults kommun. Trygghet är ett brett begrepp men några saker vi tror är viktigt är att välfärden finns när vi behöver den, att utemiljöer har god belysning och sköts väl samt att polisen kommer när vi behöver dem. Det är viktigt att vi identifierar otrygga platser för att åtgärda detta.

Trafiksäkerhet

Då Älmhult utvecklas och befolkningen växer ändras de mönster vi rör oss. Därför måste vi arbeta aktivt med trafiksäkert – särskilt kopplat till skolvägar. För att lyckas med detta krävs ett bättre samarbete med Trafikverket.

AVSLUTNINGSVIS

Vi ser fram emot att läsa de synpunkter som kommit in till kommunen samt de inspel som gjorts under samråden som hållits. Det är viktigt med en bred förankring när långsiktiga planer ska beslutas. Vi ser också fram emot att översiktsplanen nu blir digital. Ett stort tack till alla som hittills arbetat med översiktsplanen, vi ser fram emot det slutgiltiga förslaget.

Kommunledningsförvaltnings kommentar

Stora delar av det som Socialdemokraterna lyfter i sitt yttrande finns i översiktsplanen men kan utifrån yttrandet förtydligas ytterligare. Det handlar bland annat om trygghet och säkerhet i våra tätorter, i synnerhet de mindre orterna som har genomfartstrafik längs med statliga vägar. Laddinfrastrukturen lyfts upp på det tydligare sätt i planen. Älmekulla föreslås fortsättningsvara en idrottsplats. Området norr om som är planlagt som natur ska utredas med möjlighet till utveckling för idrottsplatsen men även om det ges möjlighet för bland annat arbetsplatser.

Moderaterna**Samrådsyttrande**

Det är ett väl avvägt förslag som föreligger till samråd. Vägen fram till samråd har varit relativt omfattande med ett flertal möten mellan tjänstemän och politiker och allmänhet. Moderaterna lämnar dock ett antal synpunkter där en del är mer av detaljkaraktär, men några är av mer övergripande karaktär.

Synpunkterna redovisas i sidoordning med angivande av stycke utgående från den version som legat ute på Älmhults kommuns hemsida.

S 6 Inledning. Planen bör hantera det faktum att Älmhults kommun långt ifrån alltid växer enligt de mål som politiken fastställt. Hastigheten i tillväxten varierar med en mängd faktorer som utgör den verklighet vi lever i. Lyhördhet och följsamhet är nödvändiga för framgång tillsammans med en grundläggande optimism och driv framåt.

S8. Tänk Globalt och agera lokalt. Här bör påpekas att även om kommunen har planmonopol bör målsättningen alltid vara att utvecklingen ska ske i samförstånd med bland annat näringsliv och markägare.

S 9. Länstransportplanen för Kronobergs län 2018-2029. Det finns en nyare version, 2022-2032 beslutad 2022-10-26. Länk saknas. Viktiga perspektiv för Älmhult från den regionala planen saknas i denna del av ÖP, bland annat kring Lv120 och Lv124 eller alternativ till den senare.

S 15 med flera Synpunkter på hur orterna ska förhålla sig till varandra bör inhämtas för att dokumentet ska få bäst förankring.

S 16 Bebyggelse p2 "Det ska finnas en blandning av bostads- och upplåtelseformer..."
Bör istället vara: Det ska finnas en blandning av bostads- och upplåtelseformer i Älmhult med lägenheter, radhus, parhus och friliggande bostäder i form av äganderätter, bostadsrätter eller hyresrätter. Andelen av bostäderna som utgörs av villor, bostadsrätter eller äganderätter bör öka. Målet ska vara att antalet hyresrätter aldrig överstiger efterfrågan på marknaden.

S 18 Sammanhängande områden för natur och friluftsliv. Den avslutande meningen avser förmodligen inte flöjt- och teaterspel under bar himmel. Bör ersättas med: Dessa är viktiga för friluftslivet och besöksnäringen men även för att bevara ett varierat landskap med höga natur- och kulturmiljövärden.

S 20 Södra stambanan. Det bör betonas att all detaljplanering och alla bygglovsärenden i Älmhults kommun hanteras med förutsättningen att Södra stambanan kommer byggas ut till fyra spår genom kommunen, inte bara genom Älmhults tätort. Det innebär ingen påverkan på befintliga byggnader i dagsläget, men däremot för tillkommande.

S 20 Omlastningspunkt för gods. Älmhults terminals bör ersättas med Älmhults kombiterminal. Det är en kombiterminal och det är så den är känd.

S 27. Den föreslagna tätortsgränsen omfattar områden som i dag är klassade som jord- och skogsbruksmark. En dialog med berörda markägare är nödvändig inför en så omfattande förändring.

S 28. Äskya Golfanläggning. En tydligare beskrivning av vad golfbanan har att erbjuda är önskvärd.

S 28. Klöxhults friluftsområde. Enligt gällande skogsvårdslag får skog inte brukas enbart i produktionssyfte. Det måste alltid finnas en generell naturhänsyn vid allt skogsbruk. Det som avses är förmodligen att en utökad hänsyn ska tas till natur- och friluftsvärden utöver den generella naturhänsyn som kommunen tar vid allt skogsbruk.

S 32. En fortsättning på den planerade cykelvägen norr om nuvarande handelsplats öster om rv23 bör ritas ut.

S 52. Värna det öppna jordbrukslandskapet. Tillkommande bebyggelse kan med fördel ske i anslutning till befintliga gårdar, men om ett särskilt fördelaktigt läge finns på annat ställe bör även ett sådant läge kunna användas för bebyggelse.

S 56. Flygfotot måste vara väldigt gammalt. Haganäsled och gångbro finns ej på plats.

S 57. Ställningstaganden: P3 bör lyda Kommunen strävar efter attraktivitet genom variation vad gäller olika arkitektoniska uttryck.

S 62. Ställningstaganden: Tillägg Ett starkt kultur- och föreningsliv är viktigt för Älmhults attraktivitet.

S 63. Ställningstaganden: P2 Bör lyda Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelsegrupper eller anläggningar om det behövs för att tillgodose andra

samhällsintressen.

S 67. Natur och grönområden, Generella ställningstaganden: Tillägg Verka för att fler sjöar hävdas genom sjöslätter.

S 70. LIS-områden. LIS-område Liatorp måste justeras så att hela Bölsö omfattas, även östra delen av Bölsö. LIS-område Hallaryd bör justeras så att Örsjön omfattas av området.

S 75. Nytt stycke. Kraftvärme

- Kommunen är generellt positiv till etablering av större kraftvärmeanläggningar men hänsyn måste tas till platsens förutsättningar.
- Det är en fördel om anläggningar ligger i närheten av större kraftledningar.
- Områden som kan vara lämpliga kräver god transportinfrastruktur.
- Hänsyn tas till närboende.

S 76. Elektroniska kommunikationer. Tillägg: ElmNets nät ska vara öppet för de operatörer som lever upp till relevanta krav för att möjliggöra konkurrens.

S 80 Långsiktig energi- och elförsörjning. Det bör betonas att målet ska vara att Älmhults kommun kan bidra med ickefossil och planerbar elförsörjning och del lokala distributionsnätet måste byggas ut för att klara den mångfald av elproduktion och elkonsumention som kan förväntas.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen förtydligas utifrån flera av Moderaternas yttrande, bland annat golfbanan, energiförsörjning och strandbete. Översiktsplanen förtydligas att kommunen ska vara restriktiv när det gäller att planering och bygglov i närheten av Södra stambanan genom hela kommunen så att en utbyggd stambana inte försvåras. Översiktsplanen föreslår områden för bland annat nya bostadsområden på mark som kommunen inte äger. Översiktsplanen ger en riktning hur kommunen vill se en utveckling utifrån allmänna intressen. Även om kommunen har planmonopol kan och vill kommunen inte lösa in mark. Inför kommande detaljplanering kan kommunen antingen förvärva marken eller upprätta detaljplaner åt privata fastighetsägare eller byggaktörer som vill utveckla marken.

Föreningar

Älmhult Linnébygdens Ridklubb

Vi har nu tagit del av Översiktsplanerna för Älmhults kommun och som representanter för Älmhult Linnébygdens Ridklubb har vi några synpunkter vi vill dela med er.

I förslaget skrivs det om Rika natur- och rekreativmiljöer. Att kommunen ska värna sina naturmiljöer så att ett rikt växt- och djurliv säkras på lång sikt. Naturen är värdefull i sig men ska samtidigt ses som en resurs som bidrar till ett rikare liv för människor. Kommuninvånare och besökare ska ha god tillgång till områden för friluftsliv och rekreation vilket i sin tur bidrar till ökad rörlighet och folkhälsa. Vår input: Här vill vi gärna vara med och bidra! Att få vistas ute i natur och dessutom ihop med djur är en stor tillgång och vi som enda ridskola i kommun vill ge möjligheten att dels ta till vara på naturen, dels kunna erbjuda den till fler.

Detta vill vi kunna göra genom att förbättra såväl rid-/promenadvägar som de hag- och ängsmarker vi nyttjar idag.

Vi är i behov av att röja upp i igenvuxna områden samt hade vi velat utöka andelarna vägar att både rida och promenera i skogen på naturstigar samt arbete mer aktivt kring att bli en miljöcertifierad anläggning och också kunna få fler av våra medlemmar (och icke medlemmar såklart) att besöka oss till cykel eller fots istället för att behöva ta bilen via industriområdet.

Enklaste möjligheten att ta sig till oss nu är via Klöxhult vilket är en lång omväg om man skulle ta sig via pendling av ex tåg eller buss.

Ännu viktigare: Vad vi ser på kartan så har man plockat bort två av de hagarna vi idag nyttjar till våra ridskolehästar under främst sommarmånaderna (mitt emot Reningsverket). Dessa hagar skulle vi önska att få fortsätta nyttja då det också innebär en avlastning ekonomiskt då vi inte behöver fodra våra ridskolehästar utan de kan beta fritt ute dygnet runt från och med vår/tidig sommar.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I förslag till översiktsplanen anpassas översiktsplanen utifrån ridskolans verksamhet så att hagarna även fortsättningsvis är betesmark. Vidare är kommunen positiv till att utveckla stigar för att bland annat ge möjlighet till ridning längs i landskapet runt om ridskolan. I kommande cykelplan kommer frågan kring angöring till ridskolan att tas upp. Idag är det antingen genom att cykla eller gå genom industriområdet eller via en mindre grusad väg från Klöxhult som inte är belyst.

LRF

Yttrande avseende samråd översiktsplan Älmhult kommun LRF är en intresse- och medlemsorganisation med drygt 140 000 medlemmar som företräder de gröna näringarna. LRF har 17 regioner. LRF Sydost är en av dessa och har ca 14 300 medlemmar. Regionens medlemsorganisation är uppbyggd av lokalavdelningar, kommungrupper och en regionstyrelse. LRFs synpunkter beskrivs ur ett perspektiv där vikten av hållbarhet, möjlighet till utveckling av de gröna näringarna och framtida livsmedelsproduktion, inte minst ur ett beredskapsperspektiv, är grunden. LRF värnar om landsbygdsutveckling och äganderätt.

Först vill LRF skicka med att samrådsförslaget på ny översiktsplan upplevs som väl genomarbetat med ställningstaganden som bidrar till utveckling och en levande landsbygd. Fungerande infrastruktur, såväl vägar som fiberuppkoppling, är viktigt för de som bor och verkar på landsbygden. Landsbygdsnoderna och levande landsbygd Orterna som i översiktsplanen beskrivs som landsbygdsnoder är viktiga för att skapa en levande landsbygd. Det framgår att det är viktigt att det finns ett visst grundutbud av service för att upprätthålla dess syfte. I ställningstagandet står det att den offentliga servicen inte behöver bedrivas av kommunen utan det öppnas upp för till exempel friskolor. LRF vill att kommunen tar ett tydligare ansvar gällande dessa landsbygdsnoder i form av kommunal service.

Strandskydd

Strandskydd gäller vid sjöar och vattendrag. Även runt mindre vattendrag gäller strandskyddet och här upplever LRF att det ibland tar onödigt lång tid att erhålla dispens. LRF skulle vilja se ett ställningstagande i översiktsplanen där kommunens

handläggning av den här typen av dispenser underlättas och därmed förkortar tiden det tar från ansökan till beslut. Dispens för landsbygdsutveckling vid dessa mindre vattendrag är viktigt för en fortsatt levande landsbygd. Jordbruksmark och exploatering LRF vill poängtera att jordbruksmark som exploateras går inte att ersätta. Den nationella livsmedelsstrategins övergripande mål säger att Sveriges självförsörjningsgrad ska öka, vilket är mycket viktigt ur beredskapssynpunkt. Lanspråktagande av jordbruksmark och betesmark påverkar möjligheten att producera livsmedel. Jordbruksmarken är skyddad enligt lag.

Översiktsplan Älmhult "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk." Utifrån samrådsförslaget har kommunen inte för avsikt att exploatera jordbruksmark, vilket LRF ser som mycket positivt. Vidare vill LRF lyfta fram kommunens positiva inställning till att underlätta för generationsskiften på landsbygden. LRF ställer sig bakom ställningstagandet "Komplettering av enstaka bostadshus på jordbruksmark ses som positivt men får inte försvåra för befintliga verksamheter att bedriva jordbruk oavsett skala." (sid 63). Här vill LRF även lyfta fram vikten av att göra det enkelt för verksamheter på landsbygden att kunna utvecklas på olika sätt. Dagvatten LRF vill även lyfta fram att omgivande jord- och skogsbruksmarker påverkas av en exploatering. Mer hårdgjord yta påverkar markens möjlighet att ta emot regn och snö. För att exploateringen inte ska påverka omkringliggande landskap negativt är det viktigt att dagvatten inom planområdet hanteras. Hänsyn behöver tas till befintliga dräneringssystem och täckdiken, även utom planområdet.

Djurhållning Jordbruk bedrivs året runt, dygnet runt och det förekommer såväl ljud som doft. Det är mycket positivt att kommunen tydligt i sitt ställningstagande framhåller att pågående verksamhet, jordbruk och djurhållning, inte ska påverkas negativt av nybyggnation av bostäder i närområdet. Dessa ställningstagande är helt i linje med förhållandet mellan Plan- och bygglagens och Miljöbalkens regler. Det är viktigt att jord- och skogsbruket ska kunna utvecklas i framtiden. En utökning av befintlig verksamhet är i många fall en nödvändighet för att lantbruken ska kunna överleva. Exploatering kring lantbruk får inte förhindra detta.

Jan-Åke Gunnarsson Ordförande LRF Älmhult kommungrupp

Kommunledningsförvaltningens kommentar

När det gäller vem som driver offentlig verksamhet kan det både vara kommunen och en privat aktör såsom det finns på flera platser redan idag. I samband detaljplanering görs oftast en dagvattenutredning som mynnar ut i konkreta åtgärder såsom dagvattendammar för att inte påverka andra markägare. Smidiga processer för till exempel dispenser, tillstånd och bygglov är något som är högt prioriterat i kommunen även det inte återfinns i översiktsplanen.

Diö samhällsföreningen

Synpunkter samrådsförslag översiktsplan

Diö samhällsförening har tagit del av samrådsförslaget och har beslutat avge nedanstående yttrande.

Synpunkter i yttrandet berör avsnittet om Diö, s 38 kap 2 planförslaget. Vi väljer att använda samma rubriksättning som i planförslaget för tydlighets skull. Den inledande beskrivningen av orten är korrekt och välskriven i stort. Ett par felaktigheter förekommer då det inte längre finns någon bouleplan och fotbollsplanen är i nuläget ingen fotbollsplan som är i drift då den drabbades av vildsvinsangrepp för ett par år sedan och efter det inte återställts i brukligt skick. Är ambitionen att det ska finnas en fotbollsplan i brukligt skick kan det stå kvar som möjlighet till fritidsaktivitet, annars bör det tas bort.

Bebyggelse

Utveckla och förtäta den centrala åstaden till en ny blandbebyggelse

Åparken har potential att utvecklas som både samlingspunkt och en plats för rekreation men också en plats för besöksnäringen då kanotleden passerar där genom. Åparken och området kring pulkabackarna, lekplats och utegym är en naturlig samlingspunkt idag och har potential att utvecklas mer.

Utveckla strandområdena

Närhet till natur och vatten är en av Diös största tillgångar. Att utveckla vattenkontakten och göra både Helge å och Möckeln mer tillgängliga och närvarande bör det arbetas för, ex via röjning längs med Helge å. Vi är överens om att det är viktigt att värna om naturen vid stränderna.

Bokhultet och andra områden för rekreation och friluftsliv

Bokhultet är en viktig plats för rekreation. Det är också ett område som nyttjas av den närliggande skolan och förskolan för friluftsliv. Att den ska värnas är viktigt. För att ytterligare utveckla området i och runt bokhultet föreslås att det tydligare bör informeras att det är ett Natura2000 område. Det kan ske via informationsskyltar på platser där det finns skyddsvärda arter för att öka förståelsen för området. Åtgärder för att öka tillgängligheten och nyttjandet kan vara belysning av de gångstigar som finns. Det skulle möjliggöra att man kan använda gångstigarna under större del av året. Likaså har andra områden vid nytillkomna vandringsleder (Diöslingan och Östra Tångarne som exempel) blivit viktiga rekreationsområden och bör beskrivas i översiktsplanen.

Skapa Diö strandpromenad

En strandpromenad från Åstaden och norrut ser vi som positivt. Önskvärt är om samhällsföreningen och/eller privatpersoner får vara med i eventuell detaljplanering kring förläggning av en sådan.

Besöksnäringen

Något som inte berörs i punkten besöksnäringen är kanotleden i Helge å som går genom Diö. Varje år är det många turister som paddlar längs Helge å och som också stannar i Diö och övernattar på badplatsen. Där finns stor utvecklingspotential för att utnyttja och göra den besöksnäringen bättre. Det är en punkt som bör beröras i översiktsplanen.

Genomfartsgatan

Vi är överens om att tryggheten för fotgängare och cyklister kan bli bättre med säkra övergångsställen. Diö samhälle har en långsträckt utformning med väg 600 som delar bebyggelsen. Diö samhälle är ca 3 km långt. På de tre kilometerna finns endast två

övergångsställen, båda placerade norr om ån. För att göra det säkrare bör det prioriteras fler övergångsställen, prioriterat bör vara vid stationsområdet.

Underlätta cykling

Vi ser det som mycket positivt att ambitionen är att det centrala stråket genom Älmhults kommun, Älmhult, Möckeln, Diö, Liatorp och Eneyda ska på ett mer trafiksäkert sätt vara möjligt att cykla i. Mellan Diö och Liatorp finns idag ett väldigt bra exempel på hur mycket nytta en cykelväg mellan orter kan göra. Användningen av cykelvägen upplevs som mycket hög och den upplevs som säker då den både är belyst och i stora sträckor avskild från vägbanan. Cykelvägen har gjort att det är smidigt för både vuxna och unga att ta del av respektive grannbys utbud i form av badplats, föreningsliv, affär osv. Den knyter samman orterna på ett bra sätt. Det är positivt och naturligt att det i första skede ska ske en koppling mellan Älmhult och Diö.

Formuleringen "ska ske en koppling" är enligt vårt tycke lite för vag. Är ambitionen att det ska göras säkrare genom att bygga cykelväg, som antas vara fallet, så bör man i översiktsplanen tydligare skriva att kommunen ska verka för att en cykelväg mellan Älmhult och Diö ska byggas.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Vid förändringar och utveckling i Diö kommer givet samhällsföreningen att involveras. När det gäller Helge å och kanotleden kommer det att förtydligas i översiktsplanen. Diö har liksom flera andra tätorter i kommunen (och i Sverige) långa genomfartsvägar där staten är väghållare. Det är viktig fråga från kommunen att få en ökad trygghet och säkerhet längs med och över dessa. Det förtydligas i översiktsplanen.

Naturskyddsföreningen

Inledningsvis konstaterar vi att planförslaget innehåller många tankar om det som ska anpassas och utvecklas, men inte så mycket om det som är bra och behöver bevaras eller förstärkas, naturen till exempel. Den uttryckliga visionen är att kommunen ska växa men för att det ska bli hållbart över tid måste hänsyn tas till naturens förutsättningar. Satsningar på besöksnäring, boende och näringsliv måste ske på naturens villkor. Vi efterlyser mer aktivt arbete och förslag för att bevara och öka den biologiska mångfalden. Den är grunden för de ekosystemtjänster vi alla är beroende av.

När det gäller att dra upp riktlinjer för markanvändning och planering på lång sikt är det viktigt att inte bara ekonomiska och sociala frågor får vara vägledande utan även ekologiska värden. Ur planeringssynpunkt är det en avsevärd nackdel att det saknas en kommunekolog i Älmhult. Vi vill att det ska märkas att ekokommunen Älmhult gör skäl för namnet och fungerar som en föregångare när det gäller hållbar utveckling! Det kan också vara ett lämpligt sätt att hedra minnet av Linné, vars barndom i bygden formade framtiden som hyllad vetenskapsman.

En tredje viktig aspekt är att vi helt saknar förslag på hur klimatförändringen ska motverkas. Det gäller särskilt skötsel av skog och våtmarker samt energifrågor.

Naturskyddsföreningen Linnébygden vill bidra med följande synpunkter:

Hållbara Älmhult 2030 är målet i kommunens miljöplan med fem fokusområden. Riktlinjerna i dessa fokusområden borde återspeglas tydligare i översiktsplanen.

Kommunen ska arbeta aktivt för att skydda värdefulla naturområden, kompensera för naturvärden som förloras och inte nagga värdefull natur och hagmarker i kanterna. Naturvårdsplanen pekar ut värdefulla områden i kommunen. Ta vara på dessa! Viktigt att betona att naturen har ett egenvärde och inte i första hand är till för rekreation och plats för expansion.

Utveckla områden med låga naturvärden och låt områden med höga naturvärden få finnas för naturens egen skull.

I förslaget framhålls att det ofta är natur- och kulturmiljöer som skapar attraktiviteten för att besöka och uppleva platser och områden. Lägg större vikt vid er egen skrivning och behåll möjligheten till naturnära upplevelser. Naturen måste inte exploateras som ett lekland. Många besökare från andra länder lockas av mötet med den genuina naturen.

Precisera vilket avstånd till natur som gäller för rekreation från bostadshus.

Beträffande ekosystemtjänster skrivs det mycket om att utveckla men i första hand gäller det att planera för att behålla dessa tjänster. Oklara skrivningar i förslaget, bättre i tidigare ÖP. Citat ur ÖP 2016: "Ekosystemtjänster ska värderas, beaktas och stärkas i planering och skötsel för att skapa en klimatanpassad och attraktiv stad/tätort/kommun samt för att minska negativ miljöpåverkan vid exploatering. Exempelvis genom att arbeta med stadsodling, regnbäddar, gröna tak/ytor och gröna fasader eller genom att införa kompensationsmodeller där exempelvis varje träd som fälls måste ersättas av två nyplanterade." Denna skrivning borde behållas i ÖP 2024.

Skydda och utveckla hållbart jordbruk för mer lokalt producerad mat.

Ställningstagande om lokalisering av bebyggelse på jordbruksmark bör strykas.

Redan nu behöver sådan mark reserveras för lokal matproduktion. Bebygg inte åkrar och hagmarker som tillhör aktiva gårdar, till exempel i Sällhult och Östra Välje.

Våtmarker ska bevaras och restaureras. Sätt stopp för ytterligare torvbrytning.

Motverka brunifieringen av våra sjöar och vattendrag. Kalhyggesbruk med dikesrensning och granplantering är en viktig orsak till nuvarande bruna vatten.

Sådan skötsel måste upphöra om inte vattnet ska bli ännu brunare.

Satsa på solceller på byggnader, i anslutning till vägar och på hårdgjord mark.

Myrmark och nedlagda torvmossor är inte lämpliga ur exploateringssynpunkt eftersom det påverkar vattenföring och naturvärden negativt. Solcellsparker på våtmarker förutsätter dikesrensning, vilket är mycket negativt ur klimatsynpunkt.

När det gäller skogsbruket anges att skogsnäringen "så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk".

Rationellt skogsbruk är ett otydligt begrepp som brukar innebära kallhyggesbruk med plantering av barrträd. I ett förändrat klimat är det inte rationellt med granplantager. Vi anser att skogsbruket måste anpassas till och motverka klimatförändringen.

Stormar, skyfall och barkborreangrepp kommer att öka och därför är nuvarande skötselmetoder inte rationella eller hållbara.

Motverka och begränsa klimatförändringar genom förvaltning av kommunens skogar och mark som binder koldioxid. Översiktsplanen innehåller anpassning till klimatförändringar men bör också innehålla förebyggande åtgärder. Det är i närtid (de närmaste 10–20 åren) skogarna måste binda kol för att bromsa klimatförändringen. Kalhyggen bidrar till ytterligare utsläpp av koldioxid minst 15 år.

Genom kommunens stora skogsinnehav kan man göra skillnad och binda mer kol med bättre skötsel. Se även nedan.

Övervägande delen av kommunens skogsinnehav är beläget inom eller i omedelbar närhet av tätorter enligt skogspolicyn 2012-06-25. Här kan kommunen vara en förebild genom medveten satsning på ett hållbart skogsbruk. Tyvärr har inte föreningen fått möjlighet att lämna synpunkter inför antagandet av nya riktlinjer för kommunens skogsbruk, men vi förespråkar ett naturnära skogsbruk med hög biologisk mångfald som mål, vilket dessutom gynnar både boende och besöksnäring. Blandskogar som plockhuggs kan vara både ekonomiskt lönsamma och gynna klimatet.

Enligt Älmhults kommuns hemsida är skogsbruket på kommunens skogsinnehav miljöcertifierat enligt de skogliga certifieringsmodellerna FSC® och PEFC®, men enligt uppgifter från flera tjänstepersoner har certifieringen upphört, vilket vi anser mycket märkligt. Det borde vara självklart för en ekokommun att bedriva ett certifierat skogsbruk. Vi menar att kommunen måste ha ett mål med skogsbruket som är långsiktigt hållbart. Nuvarande metoder med kalhyggen och granplantering är negativt ur flera synpunkter enligt ny forskning. Bland annat skuggas bärris ut vilket upplevs negativt både av människor och många arter, till exempel många fåglar.

Avsätt "Gröna ryggraden" från Bockatorp över Ormakulla till Bökhult/Yttre näset som ett kommunalt reservat för både naturvård och friluftsliv.

Uppmärksamma fenomenet med ljusföroreningar och peka ut områden där det kan få vara helt mörkt, till exempel på Yttre näset. I kommunen finns redan två elljusspår. Undersök möjligheten att använda belysning med rött ljus längs gång- och cykelstråk för att gynna insekter och fladdermöss. 3

Gör slag i saken och bygg snarast en cykelväg mellan Älmhult och Diö. Generellt bör cykelvägar som knyter de mindre orterna till Älmhults tätort planeras och byggas ut.

Kommunen bör som väghållare utveckla en handlingsplan för vägrenar med syfte att bevara och förstärka biologisk mångfald. Blommande vägrenar borde vara självklara i en ekokommun. Arbeta aktivt i samarbete med väghållare och markägare för att hindra spridning av invasiva arter. Med nuvarande skötsel sprider väglåtter invasiva arter, bland annat lupiner.

Synpunkter på olika delområden

Älmhult

När det gäller Älmhults tätort anges att "Älmhult ska komma närmare sjön Möckeln genom att bevara och utveckla de gröna och blå miljöerna för rekreation och friluftsliv". Här saknas en skrivning om att bevara naturen för dess egen skull, dvs den biologiska mångfalden. Vidare ska det enligt planen möjliggöras "boende i närheten av sjön utan att göra avkall på tillgänglighet". Det är självklart att allemans rätt att vistas nära sjön ska bevaras längs stränderna, men minst lika viktigt är att bevara värdefulla strandskogar och våtmarker i sjöns närhet. Videsnåren längs sjöstränderna är viktiga för bland annat fåglarna samt för att motverka erosion av stränderna.

Vi efterlyser en skrivning om hur kommunen vill bevara och utveckla naturvärdena i tätortsnära områden. Behåll texten från ÖP 2016 om värdefull natur:

"Naturmiljöerna i kommunen utvecklas med ett mer och mer livskraftigt växt- och djurliv och hög biologisk mångfald. Större delen av Älmhults kommun täcks av skog,

merparten utgörs av produktionsskog men det finns många miljöer med höga naturvärden, bland annat ädellövskogar, ängar, naturbetesmarker, sjöar, stränder och våtmarker. Naturen ses som en viktig resurs att värna, både för biologisk mångfald och för att närhet till naturen är viktig för att människor ska trivas och må bra. Dessutom är natursköna miljöer en viktig förutsättning för turismnäringen i kommunen. Detta kapitel syftar till att beskriva strategier för att hantera naturvärdena i sig medan strategier för människans användande av naturen presenteras i efterföljande avsnitt friluftsliv och turism." År 2016 var den värdefulla naturen en förutsättning för besöksnäringen. Låt det fortsätta vara så.

Stryk planerna på bebyggelse i Sällbo/Almedal. Enligt inventeringar har området Sällhult, där Sällbo ingår, högsta naturvärdesklass. Det gäller särskilt hagmarker som betas av nötkreatur, varför det är viktigt att inte minska jordbruksmarken för att ge förutsättningar för ett bärkraftigt jordbruk. Området har i tidigare planer även omfattat skyddade gårdsmiljöer och hagmarker.

Venaområdet och Sydvästra Möckeln har lägre naturvärden och kan exploateras, medan Södra Möckeln bör bevaras både för sina naturvärden och för sin närhet till bostäder, där de boende kan dra nytta av området både för rekreation och svalkande grönska. Det finns ett revir av mindre hackspett i området, varför ytan av äldre lövskog inte får minska.

Hagmarken öster om ridhuset i Bockatorp och väster om den gamla vägen till Loshult, i höjd med Kongstorp norrut, bör inte exploateras som industriområde, då det är en hagmark för bete. Det finns dessutom höga naturvärden i det före detta grustaget.

Stadsparken kan med fördel ligga på baksidan av Folkets hus. Där finns inga stora naturvärden som kan skadas och området ligger centralt. Lättare för skolorna att utnyttja. Det är inte lämpligt att klämma in en aktivitetspark i det gröna stråket. En placering bakom Folkets hus ger också en tydlig koppling till kulturevenemang och biblioteket.

Ändrad och utvecklad plan när det gäller Bökhult bör endast ske med hänsyn till att naturen får vara kvar och att naturvärden förstärks.

Utnyttja potentialen på golfbanan i Äskya för att öka naturvärdena. Jämför Sigtuna där en golfbana utvecklats till mångfaldspark.

Delary

Ta hänsyn till naturen vid utveckling av badudden.

Diö

Norra Dihult bör inte byggas på grund av höga naturvärden och förekomst av mindre hackspett, spillkråka med flera. Tyvärr har redan en del av lövskogen huggits ned och bebyggts.

Viktigt att vid alla åtgärder nära sjön ska naturvärden beaktas.

Bokhultet är i första hand ett Natura 2000 med skydd för naturen. Föreskrifterna för Natura 2000-områden anger att det även i natur i nära anslutning till området ska tas hänsyn till naturvärdena. Det innebär att man även måste bevara gamla lövträd omkring Natura 2000-området. Bland bebyggelsen i Diö finns många gamla värdefulla träd, särskilt av ek och lind, som bör få ett särskilt skydd.

Ta hänsyn till rullstensås och våtmarker söder om Kattesjön. Bevara de gamla tallarna på rullstensåsen och tallmossarna.

Enerйда

Viktigt att behålla det gamla odlingslandskapet, bygg inte i hagmarkerna.

Göteryd

Värna de höga naturvärdena och fornminnen i anslutning till Römningen. Håll bebyggelse utanför strandskyddszone.

Hallaryd

Ta hänsyn till naturvärden vid utveckling av kanotplatser mm.

Häradsbäck

Utveckla naturvärdena vid satsningar på grönområdet i centrala Häradsbäck.

Liatorp

Bokskogen i Liatorp är en nyckelbiotop med höga naturvärden. Ta bort utredningsområdet för ny bebyggelse. Vid utredning av ersättning av plankorsningen bör inte våtmarken i norr användas, utan snarare industrimarken precis norr om dagens korsning.

Virestad

Östra Välje är en för trakten stor gård med mycket produktiv åkermark och bör inte vara prioriterad för byggnation. Bygg hellre öster om grönområden i barrskog.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I miljökonsekvensbeskrivningen kommer flera av de frågor som Naturskyddsföreningen lyfter att hanteras. Vidare kommer flera av de områden som lyfts i yttrandet att förtydligas i översiktsplanen. Utgångspunkten är att Älmhults kommun ska utvecklas utifrån de tre dimensionerna, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Översiktsplanen är det övergripande strategiska dokumentet för kommunen men som planeringsunderlag och fördjupningar finns bland annat naturvårdsplan, miljöplan och våtmarksplanen samt grönplanen för Älmhults tätort som är under framtagande. En skogspolicy är under framtagande och som är vägledande för kommunens skogsskötsel. Sällbo och Almedal är inte utpekade områden i granskningsförslaget.

Privatpersoner**Bengt Eric Ericsson****Sällbo-Almedal**

Undertecknade har tagit del av det nya förslaget till översiktsplan, och vill härmed lämna följande yttrande gällande Sällbo-Almedal (Ny sjönära bebyggelse) som berör samtliga våra fastigheter. På de av våra fastigheter som är lantbruksfastigheter bedrivs idag såväl aktivt jord- som skogsbruk. De fastigheter som är bostäder har hög attraktionskraft främst till följd av det lantliga läget, med gles bebyggelse insprängd i jordbrukslandskapet. Det är visserligen angeläget att tillskapa attraktiva bostäder inom närområdet kring Älmhults tätort, samt att utveckla landsbygdsförsamlingarna. Även hög attraktionskraft genom sjöutsikt är viktigt, särskilt om man kan finna lägen som uppfyller detta utan att inkräkta på strandskyddet. För att sådan bebyggelse ska bli verklighet måste den emellertid placeras så, att nuvarande verksamhet som skapar platsens karaktär ej störs. Samtidigt måste befintliga markägare vara positiva

till att sälja tomter, så att förslaget kan bli verklighet. Vi har därför följande invändningar mot det som framlagts i planförslaget.

Pågående markanvändning

Det jordbruk med betesdrift som bevarar jordbrukslandskapet i byn Sällhult bedrivs ända ned till Möckelsås. För Sällhult 1:3 är foderproduktionen på dessa fält helt avgörande för att driften skall kunna fortsätta. Av de senaste årens erfarenheter framgår att bebyggelse blandat med aktivt lantbruk fungerar dåligt, till följd av ökade krav på bullerdämpning och luktbegränsning. Sällhult 1:5 Almedal är ett av få kvarvarande soldattorp, med de ursprungliga markerna i behåll och under skötsel. Det är därför angeläget att detta torp ej exploateras, även vad gäller anslutande jordbruks-mark tillhörande Sällhult 1:2 och 1:3. Den skogsmark som finns i området utgör för flera av fastigheterna, beroende på deras långsmala arrondering, en väsentlig del av hela produktiva arealen. De rena bostadsfastigheter som finns inom området har under senare år, nästan undantagslöst, bytt ägare och genomgått omfattande reoveringar och nybyggnationer. Dessa investeringar har gjorts mot bakgrund av det lantliga, ostörda läget.

Områdets lämplighet i sig

Längs sjöstranden finns redan idag ett antal tomter belägna, som enligt äldre avstyckningspraxis sträcker sig ned till vattnet, och även i något fall omfattar landnära öar. Mellan dessa tomter har på några ställen lämnats orörda områden som ger allmänheten enda möjliga tillträde till stranden, och som därför ej bör exploateras. Eventuellt tillkommande bebyggelse skulle därför hamna österut, allt längre från sjön, och till följd av den flacka markstigningen och växande skog vara utan sjöutsikt. På den karta som publicerats tillsammans med planförslaget har det nya bostadsområdet förlagts helt nära Södra stambanan i öster. Detta gör att åtminstone halva arealen ligger inom bullerzonen, och utan någon som helst sjökontakt. Denna del måste betraktas som synnerligen oattraktiv och svårsäljbar. Genom området sträcker sig av kommunen skyltad cykelled mellan Älmhults station och Linnés Råshult. Denna används flitigt, och inte minst för boende i Möckelns stationssamhälle utgör Sällhult en viktig rekreationsort. Den stora charmen med området är att den cyklande/gående idag upplever en successiv gräns där samhället övergår i landsbygd. Skulle förslaget bli verklighet kommer cyklande mot Linnés Råshult att färdas nära halva sträckan inom tätbebyggt område. Detsamma gäller naturligtvis den föreslagna vandringsleden runt sjön Möckeln.

Markägarnas inställning till försäljning

Samtliga undertecknade markägare med lantbruksfastigheter är negativa till att sälja mark inom området, framför allt på grund av påverkan på vår egen verksamhet och närmiljö. Detta innebär inte att vi är principiellt emot tomtförsäljning. Flera av oss har attraktiva marker på annat håll, men då ingen kommunikation ägt rum med oss har vi inte kunnat anvisa dessa placeringar.

Sammanfattning

Som framgår av ovanstående uppfattar vi förslaget som varken lämpligt, eller förankrat. Även om planen inte är bindande skapar den förväntningar hos den tomtköpande allmänheten. Ligger förslaget kvar kommer därför den absurda situationen att uppstå, att vi får hantera ett stort antal förfrågningar som vi inte är intresserade av, samtidigt som andra, möjliga tomtplatser inte framgår av planen.

Vi begär därför att det föreslagna området för "Ny sjönära bebyggelse" tas bort ur planen. Vill kommunen hitta andra, möjliga placeringar måste först en dialog föras med oss markägare.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen anger den långsiktiga utvecklingen för kommunen med bland annat bostäder, infrastruktur och mycket annat. Förslaget är nu ändrat så att Sällbo och Almedal inte längre är föreslaget som utveckling för bostäder utan nu pågående markanvändning föreslås.

Christel Lindholm

Mitt förslag är att bygga trygghetsboenden i alla kommunens samhällen. På så sätt kan personal vara på plats hela tiden utan att lägga tid på att köra mellan de som behöver hemtjänst. Att kommunen på så sätt profilerar sig som en framsynt äldreomsorgskommun.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Trygghetsboenden finns inte alls i kommunen idag. Det utesluter inte att det kan bli aktuellt i framtiden men då inte på alla orter. Det kan också vara privata aktörer som bygger trygghetsboenden.

Helena Bertilsson

Det var många platser där nybyggen av bostäder planeras. Har man här tagit hänsyn till om det i stället finns befintliga bostäder som inte nyttjas som kan renoveras i stället? Det skulle minska den miljöpåverkan ett nybygge har, särskilt om man använder betong. <https://www.forskning.se/2021/06/04/klimatsmartare-att-renovera-an-bygga-nytt/> Hur ser beläggningen ut i befintliga områden, jag anser att det är viktigt att titta på detta innan man bygger nytt.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Kommunen har ingen information om hur många bostäder som står tomma eller är delårsbostäder. Flera kommuner har gjort en inventering av så kallade ödehus och det varierar över landet. Däremot upplever flera kommuner det som svårt att knyta ihop ägare till så kallade ödehus med presumtiva nya ägare. Det finns flera förklaringar till det men framförallt att kommunen inte kan agera som mäklare.

Styrbjörn Östberg

Såg idag förslaget till ny översiktsplan. Funderar över kartan på sidan 27. Där är inritat pågående bebyggelse invid reservatet och ut på mossmark. Där finns inga hus - delvis väldigt blött vid högvatten. Dessutom inritat förslag till ny bebyggelse i direkt anslutning till reservatet inom strand och vattenskydd. Det norra området ligger på vad som vid högvatten ofta är en ö. Att bygga i direkt anslutning till reservatet motverkar syftet med reservatet och skadar allmänhetens tillgång till det och naturen kring.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen ändras så att området så att ett större avstånd blir till naturreservatet. Likaså anpassas planen utifrån blöta partier utifrån din synpunkt och det planeringsunderlag beträffande dagvatten har tagits fram.

Thomas Johansson

Först övergripande och generellt:

Huvudfokus måste vara på attraktivt boende i kommunen, vi har så många arbetsplatser så att få mer invånare är prio ett. Vi behöver kunna erbjuda boende som ger möjlighet till hållbart, miljö och klimatvänliga alternativ. Behöver inte vara fullt ut typ ekobykoncept, men kan gärna ha profil mot hållbarhet. Samt gärna också vattenutsikt, som sägs i planen. Detta ger att fokus på nya bostäders lokalisering blir utmed allmänna kommunikationer och dessa kompletterade med cykelleder till station, hållplats mm. Förutom Älmhult så blir Diö/Liatorp delvis Eneryda, Unghult de som blir alternativen i första hand. Om man dessutom lägger till att dagligvaruaffär skall nås med hållbar transport så är avstånd till Älmhult och Liatorp en viktig faktor. För attraktiva boende för en äldre målgrupp så bör man tänka på att det ska vara rullatoravstånd till dagligvaruaffär, gärna lite mer samhällsservice också. Detta underlättar och ger förenkling för kommunens äldreservice också, behövs inte kommunal hemtjänst fullt så tidigt som annars. Attraktivt boende för att få nya att etablera sig, tom bygga nya hus är som sägs, vattenutsikt, gärna lite större tomter, kan ge förutsättningar för mer hållbart liv genom odling, egen ved osv, plats för solceller på mark mm.

I Liatorp, förslag på villor i bokskogen utmed väg 600 kanske inte optimalt. Røj upp skogen runt Gölen, ger mer vattenutsikt, finns mark mellan Växjövägen 531 och 533 som kan erbjuda några tomter, liksom mark runt Norrgatan. Utred vidare att göra några attraktiva tomter i skogs/grönområde utmed Växjövägen, runt skolan osv. Ger en förtätning, men samtidigt finns nya områden som kan göras tillgängliga, runt Gölen, mellan Växjövägen och väg 600. Gällande väg 124 så kan den tunga trafiken visas, ledas runt Mölleryd, då nyttjas den undergång av järnvägen på väg 600 som redan finns. Övrig trafik personbil, cykel mm kan gärna fortsätta genom Liatorp, för att behålla ett levande samhälle. Detta medför att ytterligare övergångar av järnväg i Liatorp inte behöver prioriteras, ge det till tex Eneryda, besvärligare där, finns inte många alternativ. Bestäm att väg 124, med den fungerande kollektivtrafik som finns där är och förblir kommunens huvudväg till Ljungby. Detta inte minst mot att den fungerande kollektivtrafiken som finns. Se Diö Liatorp Eneryda som en sammanhängande nod, norra kommundelen. Gör liknande i västra och Östra, dvs klustra orterna.

Hållbarhet i vardagsliv, som många eftersträvar, är till del kopplat till egna transporter. Därav och ska kommunen tydligare lyfta de kollektiva resandets utveckling i ÖP. Liksom att mer aktivt se över möjligheter till cykelstråk, leder. behöver inte alltid vara fullskaliga cykelleder. Kommunens vattenleder, riksintresse miljö, utmed Helge å mm kan gärna få en tydligare uppmärksamhet. Helge å systemet samt de naturreservat och kulturresevatet Linnés Råshult och vandringsleder Östra Möckeln kan bli en utmärkt utgångspunkt för ett Biosvårsområde. Detta kan och bör skrivas in, tydligt noteras i en framtidsplan som ÖP är.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

I Liatorp föreslås nya tomter utifrån yttrandet. Bostäder i Bokhultet söder Liatorp tas bort från förslaget. Förslaget är utreda lämplig eller lämpliga platser för lite större tomter i Liatorp. Det görs som ett uppdrag från översiktsplanen.

Kommunledningsförvaltningen delar uppfattningen att tung trafik inte ska framföras i samhället. En dialog pågår med Trafikverket och det är svårt att förbjuda tung trafik

på statliga vägar. Fortsatt diskussion och möjligheter är ändå en viktig fråga för kommunen.

Ann-Christine Hallström

Vill ge er min åsikt om att ni inte skall flytta bussterminalen för framtiden till andra sidan. Vore inte bra att bygga lägenheter på bussterminalen. Vi har bott intill torget 24 år nu och det är mycket oväsen från tåget varje natt. Bara tanken att bygga ännu närmre än vi bor och höra allt oväsen känns inte bra. Hur är era tankar när det ofta inte fungerar med tågen?? I lördags var det 16 bussar och i söndags var det 14 bussar. 800-700 personer. Åkte själv med en av dessa bussar från Hässleholm. Dessa personer skall förflytta sig till tågen. Ska ni skapa buss stopp motsatt sida än idag? Skall dessa personer upp och över till västra sidan hissarna räcker inte till.

Vore inte bra om sen hissarna inte fungerar - även om hissarna fungerar... hur ska man förflytta 600-700 personer med bagage?? "Då behövs det rulltrappor för att komma upp och ner. (Mycket hög kostnad.) Ni måste ha en dialog med Trafikverket - innan ni tar beslut om att avveckla nuvarande bussterminalen. Kom själv med tåg/buss i söndags e.m. upplevde problemen.

Kommunledningsförvaltningens kommentar

Det finns inget förslag om att flytta busstationen till den västra sidan om järnvägen. Busstation med hållplatser för lokal och regional busstrafik ska även fortsättningsvis utgå från nuvarande busstation. Däremot föreslås att delar av busstorget bebyggs med i första hand bebyggelse för arbetsplatser och andra ändamål som bör ligga centralt. Busshållplatser kommer också att finnas längs med gatorna på området.